

371. 2021

๗ 762 ๓

1. 3

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
สังกัดกรมสามัญศึกษา

12 ส.ค. 2539

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุชิน บุญพร้อม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

195984

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
สังกัดกรมสามัญศึกษา

บทคัดย่อ
ของ
สุชิน บุญพร้อม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2538

ความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในด้านส่วนตัว ด้านวิชาชีพ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา
และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม
แบบมาตราส่วนประมาณค่า สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test แบบ Independent

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังนี้

1. ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ อยู่ในระดับมากและมากที่สุดทุกข้อ ทุกด้าน โดยให้ความสำคัญของ
คุณลักษณะด้านส่วนตัว สูงกว่า คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

2. ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่จำเป็นอย่างยิ่งคือ

2.1 ด้านส่วนตัว ได้แก่ ความซื่อสัตย์ต่องานในหน้าที่ ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน
ความกล้าที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ มีความจริงใจกับทุก ๆ
คน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง กล้ารับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเองหากเกิดการผิดพลาด

2.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการบริหารงานบุคลากรและ
พัฒนาบุคลากร ความรู้ในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและการพัสดุ
ความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ระบบการบริหารการศึกษา นโยบายการศึกษา การศึกษาเพื่อ
พัฒนาชีวิตและสังคม ความสามารถในการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน ความรู้
ความเข้าใจในเรื่องนโยบาย และเป้าหมายของการจัดการศึกษาสงเคราะห์

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่มี เพศ วุฒิกการศึกษา
และประสบการณ์การปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน พบว่า ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีความคิดเห็น
ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF WELFARE SCHOOL ADMINISTRATORS
AS PERCEIVED BY WELFARE SCHOOL TEACHERS UNDER
THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION

AN ABSTRACT
BY
SUCHIN BOONPHROM

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 1995

The purposes of this research were to study the desirable characteristics of the welfare school administrators as perceived by welfare school teachers under The General Education Department as classified by personality and professional aspect, and to compare the perception of the some teachers towards the desirable characteristic of the some administrators as classified by sexual, educational qualification and working experience.

The Sample were 378 welfare school teachers under The General Education Department. The instrument used for collecting data was the rating-scale, questionnaire. The statistics used for analysis of data were mean, standard deviation and T-test Independent.

The main research finding were summarized as follows:-

1. The welfare school teachers perceived all desirable characteristics of the welfare school administrators at high level and ranked personality higher than professional aspect.

2. The teachers perceived the desirable characteristics of the administrator were.

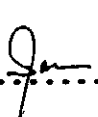
- 2.1 Personality aspect honesty, fairness, sincerity, confidence and responsibility.

- 2.2 Professional aspect personal administrators, organization development, regulation, finance management and the comprehension of welfare school management.

3. The teachers having different working experience, sexual and education qualification perceived these desirable characteristics in the same way.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

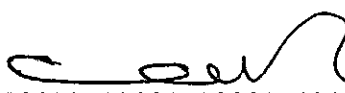
..... ทพ.ร.ด.น. ....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทังสุวรรณ)

....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

คณะกรรมการสอบ

..... ทพ.ร.ด.น. ....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทังสุวรรณ)

....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง)

....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์วิชัย เวียงสง.อ.)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริรุภา ทังสุวรรณ)

วันที่...11...เดือน...พฤษภาคม....พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จโดยได้รับความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิด ข้อเสนอแนะจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตา ทับสุวรรณ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิราภรณ์ บุญส่ง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ วิชัย เวียงสงค์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอกราบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์วิชัย เวียงสงค์ ผู้อำนวยการกองการศึกษานิเทศ อาจารย์วินัย พัฒนรัฐ ผู้เชี่ยวชาญกรมสามัญศึกษา อาจารย์ประจวบ ทองวิชิต ผู้อำนวยการโรงเรียนนิบูลประชาสรรค์ อาจารย์วีรวัฒน์ รัตนาคม ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก อาจารย์ไพฑูรย์ คงคาสุริยฉาย หัวหน้ากลุ่มพัฒนาการศึกษา กองการศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือการวิจัย สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ สมาคมชาวศึกษาสงเคราะห์และการศึกษานิเทศ ที่สนับสนุนทุนในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้จำนวน 5,000 บาท คุณพยัพ สาธุพันธ์ คุณเสรีรัตน์ สิริวิชัย คุณศรัทธา มุลปัญญา ที่กรุณาช่วยพิมพ์ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดีและบุคคลที่ผู้วิจัยวันที่จะกล่าวถึงเสียมิได้ก็คือ คุณพ่อสนธิ คุณแม่บุญชม บุญพร้อมคุณวรรณ บุญพร้อม พี่ น้อง ลูก ๆ ข้าราชการกองการศึกษานิเทศและเพื่อน ๆ บริหารการศึกษารุ่น 21 ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ ฉบับนี้ ขอมอบแด่ บิดามารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณ

สุชิน บุญพร้อม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	7
ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน	19
ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	21
คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
สมมติฐานของการวิจัย	33
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	43
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	96
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	96
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	96
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	98
	การวิเคราะห์ข้อมูล	98
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	99
	อภิปรายผล	100
	ข้อเสนอแนะ	108
	บรรณานุกรม	111
	ภาคผนวก	115
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	133

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	96
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	96
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	96
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	98
	การวิเคราะห์ข้อมูล	98
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	99
	อภิปรายผล	100
	ข้อเสนอแนะ	108
	บรรณานุกรม	111
	ภาคผนวก	116
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	135

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน.....	35
2	แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	37
3	แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	39
4	แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน....	41
5	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งและที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง.....	51
6	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและ ประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....	52
7	ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์.....	53
8	ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์.....	56
9	ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์.....	60
10	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ.....	61
11	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ.....	66
12	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ.....	71
13	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	72
14	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	76

15	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	81
16	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน.	82
17	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน.	86
18	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน.	91
19	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัว ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เฉพาะคุณลักษณะที่เด่นและด้อยที่สุด จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....	92
20	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เฉพาะคุณลักษณะที่เด่นและด้อยที่สุด จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน.....	94

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษา เป็นภาระหน้าที่สำคัญของรัฐที่จะต้องจัดให้แก่พลเมืองทุกคน ได้เข้ารับการศึกษาดำเนินการตามสถาบันการศึกษา เพราะสถาบันการศึกษามีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา โดยตรงและเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ (บุญญ สาธรร. 2526 : 14) ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมสามัญศึกษาจึงจัดตั้ง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขึ้นเพื่อรับ เด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้ เช่น เด็กชาวป่า ชาวเขา ชาวเรือ ชาวเกาะ เด็กที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารมีปัญหาทางด้านสภาพภูมิศาสตร์ เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กเร่ร่อน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้มีส่วน ร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ บุตรผู้ป่วยโรคเรื้อนและเด็กที่ขาดโอกาสทาง การศึกษาในลักษณะอื่น ๆ (กองการศึกษาพิเศษ.2536 : 9)

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน เป็นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่จัดตั้งขึ้นเป็น แห่งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2496 กรมสามัญศึกษาเห็นว่าการจัดตั้ง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้ผลดี สามารถแก้ปัญหาเด็กที่เป็นปัญหาของสังคมได้ระดับหนึ่ง จึงพิจารณาขยายโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยจัดตั้งเป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษาจน ครบทุกเขต รวม 12 โรงเรียน นอกจากนี้รัฐยังเห็นว่าชนกลุ่มน้อยกำลังเป็นปัญหาในเรื่อง ความมั่นคงของชาติ ได้แก่ ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในเขตจังหวัดภาคเหนือ เพื่อสนองความ ต้องการและแก้ปัญหาของสังคม กรมสามัญศึกษาจึงตั้ง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็ก ชาวเขาอีก 6 โรงเรียน ต่อมาได้จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาด้านอื่น ๆ อีก กล่าวคือ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ย่านักคูกคาม 1 โรงเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สำหรับบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อน 4 โรงเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรหลานผู้ประสบ ภัย วาตภัย อุทกภัย บุตรหลานชนกลุ่มน้อย ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งอยู่ใน พระบรมราชานุเคราะห์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอีก 6 โรงเรียน ใช้ชื่อว่า โรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับเด็กเรียนดีแต่ยากจน 1 โรงเรียน

โดยอยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ของสมเด็จพระสังฆราชสกลสังฆปริณายก ใช้ชื่อว่า โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต ปัจจุบันโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีทั้งหมด 31 โรงเรียน เป็นโรงเรียนประเภทประจำกินนอน และ ไป-กลับ มีหอนอนให้นักเรียนได้พักอาศัยอยู่ในโรงเรียน โดยได้รับการสงเคราะห์ด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และอุปกรณ์การเรียน การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการฝึกอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กองการศึกษาพิเศษ. 2536 : 10)

การจัดการศึกษาจะสำเร็จบรรลุผลตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้ควบคุมองค์การ เป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้องค์การนั้นเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จะต้องมีคุณลักษณะพิเศษในตัวผู้บริหารหลาย ๆ ด้าน เพราะโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นโรงเรียนประจำกินนอน ต้องรับผิดชอบในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนการสอนเหมือนโรงเรียนทั่วไปแล้ว ยังต้องมีการะหน้าที่รับผิดชอบความเป็นอยู่ทั้งด้านการกิน การนอน การเจ็บไข้ได้ป่วย ของนักเรียนตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังต้องคอยเอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่ของบุคลากรที่ต้องพักอาศัยประจำอยู่ภายในโรงเรียนทุกคน ด้วยเหตุเหล่านี้ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ควรจะต้องมีลักษณะพิเศษ 2 ประการ คือ ประการแรก ลักษณะพิเศษเฉพาะตัว ได้แก่ บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยส่วนตัว ความรู้ความสามารถในการบริหารงาน ได้แก่ หลักการบริหารองค์การ หลักการจัดการศึกษา การแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา ประการที่สอง การนำ ได้แก่ การมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคนิควิธีการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง การอุทิศเวลาและเสียสละทำงานในหน้าที่ การเป็นที่พึ่งแก่ผู้ร่วมงาน มีความรับผิดชอบ มีความกล้าที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ มีความจริงใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ร่วมงานไว้วางใจ ให้ความร่วมมือมีความรักและหวงแหนโรงเรียนมากขึ้น องค์การจึงจะเกิดความมั่นคง (ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. 2529 : 7 - 10) ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จะต้องมีสูงเป็นพิเศษมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนทั่ว ๆ ไป แต่ในความเป็นจริง ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ยังขาดคุณลักษณะดังกล่าวบางประการหรือไม่สูงพอ มักจะประสบปัญหาอยู่เนื่อง ๆ จึงทำให้การจัดการศึกษาสงเคราะห์ไม่บรรลุเป้าหมายและก้าวหน้าเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังพบปัญหาบางประการอันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งแตกต่างกันไปตามสภาพของท้องถิ่นที่แต่ละโรงเรียนตั้งอยู่ (กรมสามัญศึกษา. 2523 : 13) เช่นบางแห่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร น้ำที่จะใช้บริโภค

ไม่พอเพียง บางแห่งตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชน บางแห่งตั้งอยู่ในแหล่งสลัม บางแห่งตั้งอยู่ใกล้แหล่งอบายมุข เป็นต้น สภาพปัญหาเหล่านี้ผู้บริหารจะต้องหาทางป้องกันและแก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลา จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาสงเคราะห์ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

จากปัญหาดังกล่าวจะส่งผลต่อการบริหารงาน ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างมาก เพราะทำให้ขาดความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรภายในโรงเรียน ปัญหาต่าง ๆ นี้ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากคุณลักษณะของผู้บริหารทั้งในด้านส่วนตัวและในด้านวิชาชีพ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั้งคุณลักษณะด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณา สรรหา คัดเลือก แต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หรือเพื่อจัดทำหลักสูตรในการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหาร ซึ่งเป็นการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นำไปเป็นแนวทางพิจารณา แก้ไข ปรับปรุง เพื่อพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 2 ด้าน คือ

1.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว

1.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2537 จาก 31 โรงเรียน ทั่วประเทศ จำนวน 1,030 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วประเทศ ปีการศึกษา 2537 ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40 ของประชากร การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้แนวทางจากตารางสุ่มของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้วุฒิการศึกษาและจำนวนครูของแต่ละโรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม (ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เพศ และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ได้จากการสุ่มครั้งเดียวกับการสุ่มตัวอย่างวุฒิการศึกษา) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 412 คน จากจำนวนประชากร 1,030 คน แล้วนำกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้มาคำนวณตามสัดส่วนของประชากรของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปทั่วทุกพื้นที่ของประชากร

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของครู จำแนกเป็น

1.1 เพศ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1.1 เพศชาย

1.1.2 เพศหญิง

1.2 วุฒิต่างการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.2.1 วุฒิต่างการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

1.2.2 วุฒิทางการศึกษาดั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

1.3 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.3.1 ปฏิบัติราชการมาไม่เกิน 10 ปี

1.3.2 ปฏิบัติราชการมาเกิน 10 ปี

2. ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จำแนกเป็น

2.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว

2.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ขาดโอกาสศึกษาเล่าเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 ได้แก่ เด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กชาวป่า ชาวเขา ชาวเกาะ ชาวเรือ เด็กที่อยู่ในท้องถื่นทุรกันดาร มีปัญหาทางด้านภูมิศาสตร์ เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ เด็กที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อนขาดผู้อุปการะเลี้ยงดู เป็นปัญหาทางสังคม เด็กที่เป็นบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อน เด็กที่ผู้ปกครองประสบวาทภัยอุทกภัยในภาคใต้ ได้เข้าศึกษาเล่าเรียนอยู่ประจำกินนอน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็น โรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ปีการศึกษา 2537

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง พฤติกรรมที่มีลักษณะ ซึ่งเป็นผลมาจากบุคลิกภาพ การศึกษา ความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในการบริหารงานตามหน้าที่ที่มีผลทำให้ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับบทบาทของผู้บริหารงานที่ดี จำแนกเป็น

3.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นปรากฏแก่สายตาของบุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ได้แก่ บุคลิกภาพ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีคุณธรรม ความรับผิดชอบ ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นประชาธิปไตย ความเสียสละ

3.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะของ ความรู้ความสามารถและทักษะในการทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา สงเคราะห์ ได้แก่ ความรู้ทั่วไป หลักการบริหารองค์การ ความรู้ด้านศึกษาสงเคราะห์ ประสบการณ์ทางการบริหาร

4. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกรู้สึกของครูที่มีต่อผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามความต้องการของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ผู้วิจัยจึงเสนอรายละเอียด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดแบ่งหัวข้อดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
2. ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน
3. ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
4. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

จากเอกสารกองการศึกษาพิเศษ (กองการศึกษาพิเศษ. 2536 : 9) ได้กล่าวถึงโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไว้ว่า โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ คือ โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นสำหรับเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้ เด็กเหล่านี้ได้แก่ เด็กชาวป่า ชาวเขา ชาวเรือ ชาวเกาะ เด็กที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารหรือมีปัญหาทางสภาพภูมิศาสตร์ เด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนมาก เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กเร่ร่อน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ได้รับภัยคุกคาม เด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ที่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ เด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ที่ประสบอุทกภัย วาดภัย เด็กที่เป็นบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อนหรือเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในลักษณะอื่น ๆ เข้าศึกษาเล่าเรียนโดยรัฐสงเคราะห์ค่าอาหารคนละ 7,200 บาทต่อปีพร้อมเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องเขียนแบบเรียนและอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น การจัดการเรียนการสอนเน้นหนักในด้านวิชาชีพ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วกลับไปเป็นผู้นำท้องถิ่นของตนเอง โดยสามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งในวิชาชีพและวิชาสามัญไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมกับท้องถิ่น สามารถเป็นตัวอย่างแก่ชุมชนของตนเองได้ ถ้าหากนักเรียนคนใดเรียนดีและมีความประพฤติดี

ก็ให้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางแห่งที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงกลับไปเป็นผู้นำท้องถิ่นของตนเองต่อไป หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วหากนักเรียนคนใดที่มีผลการเรียนดี มีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา กรมสามัญศึกษาได้จัดสรรทุนสนับสนุนให้ศึกษาต่อไปอีก

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จัดตั้งขึ้นมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ (กองการศึกษาพิเศษ.

2536 : 10)

1. เพื่อให้เด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา ได้มาเข้าเรียนแบบประจำกินนอน ให้มีความรู้อย่างน้อยในระดับการศึกษาภาคบังคับและได้รับการฝึกฝนอบรม ด้านวิชาชั้นที่สามารถกลับไปดำรงชีวิตในถิ่นกำเนิดของตนเอง ซึ่งจะเป็นการพัฒนาท้องถิ่นที่ห่างไกลของประเทศด้วย

2. เพื่อให้รู้จักหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม ที่เน้นจุดนี้เพราะเด็กที่เข้าเรียนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจน อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีปัญหา จึงจำเป็นต้องสร้างความสำนึกในหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

3. เพื่อสร้างผู้ที่จะนำความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้กลับไปสู่ท้องถิ่นและสามารถเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับชุมชนของตนเองได้

4. เพื่อให้เด็กที่จบออกไปแล้วสามารถกลับไปเป็นผู้นำท้องถิ่นของตนเองทั้งด้านอาชีพและการป้องกันชุมชน

5. เพื่อให้รู้จักรักษาและซาบซึ้งในคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาติ

ปัจจุบันโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แบ่งออกเป็นประเภทตามสภาพการรับเด็กเข้าเรียนไว้ดังนี้ (กองการศึกษาพิเศษ. 2536 : 11 - 14)

1. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ประจำเขตการศึกษา เป็นโรงเรียนรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กเร่ร่อน เด็กชาวเขา เด็กชาวเรือ ชาวป่า ชาวเกาะ และเด็กที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม มี 12 โรงเรียน คือ

1.1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน ตั้งอยู่ที่อำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ห่างจากตัวจังหวัดกาญจนบุรีประมาณ 23 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ บนเนื้อที่ประมาณ 468 ไร่ รับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม ในเขตการศึกษา 5 การจัดการศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 650 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมดจัดตั้งเมื่อ พ.ศ.2496 เป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 5

1.2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน ตั้งอยู่ที่อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย ห่างจากตัวจังหวัดเชียงรายประมาณ 28 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ บนเนื้อที่ประมาณ 31 ไร่ รับเด็กผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม เด็กชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น เผ่าอาก้อ เผ่ามูเซอ เผ่าเย้า เผ่าม้ง เป็นต้น ในเขตการศึกษา 8 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 670 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด โดยจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2501 เป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 8

1.3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย ตั้งอยู่ที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 12 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา บนพื้นที่ประมาณ 6 ไร่ รับเด็กชาวเรือ เด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน ในเขตการศึกษา 1 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวน 630 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด โดยจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2504 และเป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 1

1.4 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ห่างจากตัวจังหวัดจันทบุรี ประมาณ 23 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เชิงเขาติดกับน้ำตกกระทิง บนพื้นที่ประมาณ 351ไร่ รับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม เด็กชาวเกาะ ในเขตการศึกษา 12 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 630 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด โดยจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2504 เป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 12

1.5 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ห่างจากตัวจังหวัดชัยนาท ประมาณ 12 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เนิน ชายทุ่งนา มีเนื้อที่

ประมาณ 500 ไร่ รับผิดชอบผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่มีภูมิฐานะอยู่ห่างไกลคมนาคม เด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ในเขตการศึกษา 6 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 630 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด โดยจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2505 เป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 6

1.6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ห่างจากตัวจังหวัดร้อยเอ็ด ประมาณ 11 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบติดกับป่าละเมาะธรรมชาติสวยงาม มีเนื้อที่ประมาณ 440 ไร่ รับผิดชอบผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่มีภูมิฐานะอยู่ห่างไกลคมนาคม ในเขตการศึกษา 10 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 630 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด โดยจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2505 เป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 10

1.7 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดตาก ห่างจากตัวจังหวัดตาก ประมาณ 15 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นเนินเชิงเขา สูง ๆ ต่ำ ๆ ห่างจากตัวน้ำตกลานสาง 5 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 184 ไร่ รับผิดชอบผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่มีภูมิฐานะอยู่ห่างไกลคมนาคม และเด็กชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น เผ่าอากู เผ่าลีซอ เผ่ามูเซอ เผ่าเย้า เผ่ากะเหรี่ยง เผ่าม้ง ในเขตการศึกษา 7 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 890 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด โดยจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2507 เป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 7

1.8 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประมาณ 8 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบติดกับสวนยางพารา มีเนื้อที่ประมาณ 135 ไร่ รับผิดชอบผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กชาวเกาะ ชาวป่าเด็กในแหล่งเสื่อมโทรม ในเขตการศึกษา 3 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 630 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด โดยจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2511 เป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 3

1.9 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นางรอง ตั้งอยู่ที่อำเภอนางรอง จังหวัด

บุรีรัมย์ ห่างจากตัวจังหวัดบุรีรัมย์ ประมาณ 50 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ ป่าละเมาะ ชายทุ่งนา มีเนื้อที่ประมาณ 417 ไร่ รับผิดชอบผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า บิดามารดา เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม ในเขตการศึกษา 11 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 630 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด โดยจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2512 เป็นโรงเรียนประจำ เขตการศึกษา 11

1.10 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สกลนคร ตั้งอยู่ที่อำเภอมรรณานิคม จังหวัด

สกลนคร ห่างจากตัวจังหวัดสกลนคร ประมาณ 25 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เนินเชิงเขา มีเนื้อที่ประมาณ 713 ไร่ รับผิดชอบผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า บิดามารดา เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลจากคมนาคม ในเขตการศึกษา 9 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 630 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมดโดยจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2512 เป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 9

1.11 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส ตั้งอยู่ที่อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

ห่างจากตัวจังหวัดนราธิวาสประมาณ 92 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เนินสูง ๆ ต่ำ ๆ ห่างจากประเทศมาเลเซียประมาณ 4 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 106 ไร่ รับผิดชอบผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า บิดามารดา เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลจากคมนาคม ในเขตการศึกษา 2 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 630 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด โดยจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2513 เป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 2

1.12 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชาพนม ตั้งอยู่ที่อำเภอเชาพนม จังหวัดกระบี่

ห่างจากตัวจังหวัดกระบี่ ประมาณ 22 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบชายป่าละเมาะ มีเนื้อที่ประมาณ 655 ไร่ รับผิดชอบผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า บิดามารดา เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลจากคมนาคม ในเขตการศึกษา 4 การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 630 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2514 และเป็นโรงเรียนประจำเขตการศึกษา 4

2. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชาวเขาและย่านักคูกคาม เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับเด็กที่เป็นบุตรหลานของชนกลุ่มน้อย ได้แก่ ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น เผ่าม้ง เผ่าอาก้อ เผ่าลีซอ เผ่ามูเซอ เผ่ากะเหรี่ยง เผ่าเย้า เผ่าขมุ เป็นต้น และในบางจังหวัดที่มีปัญหาแทรกซ้อนด้านความมั่นคงของชาติ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาสังคมจึงตั้งโรงเรียนเพื่อรับเด็กเหล่านี้ได้แก่

2.1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เน้นรับบุตรหลานชนกลุ่มน้อย บุตรหลานผู้ที่มีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นคงของชาติ มีจำนวน 6 โรงเรียน คือ

2.1.1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ห่างจากตัวจังหวัดเพชรบูรณ์ประมาณ 11 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีป่าละเมาะเป็นบางส่วน มีเนื้อที่ประมาณ 966 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของชนกลุ่มน้อย ซึ่งได้แก่ ชาวเขา เผ่าม้ง เผ่าเย้า เผ่าลีซอ บุตรหลานผู้ที่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ บุตรหลานผู้ที่ได้รับภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ แต่ปัจจุบันภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ไม่มีแล้ว จึงปรับนโยบายการรับเด็ก โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา และเด็กที่มีภูมิลาเนาอยู่ห่างไกลคมนาคมจาก จังหวัดเพชรบูรณ์ อุดรดิตถ์ การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 650 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2515

2.1.2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์น่าน ตั้งอยู่ที่อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ห่างจากตัวจังหวัดน่านประมาณ 25 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ มีเนื้อที่ประมาณ 147 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของชนกลุ่มน้อย ซึ่งได้แก่ ชาวเขา เผ่าม้ง เผ่าเย้า เผ่าขมุ เผ่าลีซอ บุตรหลานผู้ที่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ บุตรหลานผู้ที่ได้รับภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ แต่ปัจจุบันภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ไม่มีแล้ว จึงปรับนโยบายการรับเด็ก โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา และเด็กที่มีภูมิลาเนาอยู่ห่างไกลคมนาคมเพิ่มเติมจากจังหวัดน่าน แพร่ การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 780 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2516

2.1.3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ห่างจากตัวจังหวัดแม่ฮ่องสอนประมาณ 8 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เนินเชิงเขา มีเนื้อที่ประมาณ 266 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของชนกลุ่มน้อย ซึ่งได้แก่ ชาวเขา

เผ่าม้ง เผ่าเย้า ไทยใหญ่ เผ่าลีซอ บุตรหลานผู้ที่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ บุตรหลานผู้ที่ได้รับภัยคุกคาม แต่ปัจจุบันภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ไม่มีแล้ว จึงปรับนโยบายการรับเด็ก โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา และเด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคมนาคมเพิ่มเติมจากจังหวัดแม่ฮ่องสอน การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 670 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด และจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2517

2.1.4 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ห่างจากตัวจังหวัดเพชรบุรีประมาณ 29 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ มีเนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของชนกลุ่มน้อย ซึ่งได้แก่ ชาวเขา เผ่าม้ง เผ่ากะเหรี่ยง บุตรหลานผู้ที่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ปัจจุบันได้ปรับนโยบายการรับเด็ก โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม เพิ่มเติม จากจังหวัดเพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม ประจวบคีรีขันธ์ การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 650 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด และจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2518

2.1.5 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ ตั้งอยู่ที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากตัวจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 9 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีเนื้อที่ประมาณ 83 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของชนกลุ่มน้อย ซึ่งได้แก่ ชาวเขา เผ่าม้ง เผ่าเย้า เผ่าลีซอ เผ่ากะเหรี่ยง บุตรหลานผู้ที่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ในปัจจุบันได้ปรับนโยบายการรับเด็ก โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม เพิ่มเติม จากจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 650 คน เป็นนักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด และจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2519

2.1.6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เลย ตั้งอยู่ที่อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ห่างจากตัวจังหวัดเลยประมาณ 22 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เนินเชิงเขา มีเนื้อที่ประมาณ 144 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของชนกลุ่มน้อย ซึ่งได้แก่ ชาวเขา เผ่าลีซอ เผ่ามูเซอ เผ่าเย้า บุตรหลานผู้ที่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ บุตรหลานผู้ที่ถูกภัยคุกคาม แต่ในปัจจุบันคอมมิวนิสต์ไม่มีแล้ว จึงปรับนโยบายการรับเด็ก โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่มี

ภูมิลาเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม เพิ่มเติม จากจังหวัดเลย หนองคาย อุดรธานี การจัดการศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 630 คน เป็นนักเรียน ประจำกินนอนทั้งหมด จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2529

2.2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่เน้นรับเด็กในย่านภัยคุกคาม มี 1 โรงเรียน คือ

2.2.1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นันทวง ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัด นันทวง ห่างจากตัวจังหวัดนันทวง 8 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขา มีเนื้อที่ประมาณ 250 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ปกครองที่ได้รับภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์และโจรแบ่งแยก ดินแดนในภาคใต้ ต่อมาปัญหาเหล่านี้เบาบางลง จึงปรับนโยบายการรับเด็กใหม่ โดยรับเด็กที่ ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กในแหล่งเสื่อมโทรม เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่มี ภูมิลาเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม เพิ่มเติม จากจังหวัดนันทวง นครศรีธรรมราช และตรัง การ จัด การศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 630 คน เป็น นักเรียนประจำกินนอนทั้งหมด และจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2516

3. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อน เป็นโรงเรียนรับเด็กที่ เป็นปัญหาทางสังคม เนื่องจากผู้ปกครองป่วยเป็นโรคเรื้อน โดยรัฐได้ให้กรมการแพทย์และ อนามัย กรมประชาสงเคราะห์ ให้การสงเคราะห์เลี้ยงดูในระยะแรก พออย่างเข้าวัยเรียน กรมสามัญศึกษาได้ให้การสงเคราะห์ต่อ โดยจัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขึ้นเป็นพิเศษ เป็นโรงเรียนประเภท ไป-กลับ โดยให้การสงเคราะห์ด้านอาหารกลางวัน เครื่องนุ่งห่ม เครื่องเขียนแบบเรียน ซึ่งปัจจุบันบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อนไม่มีแล้ว จึงปรับนโยบายการรับเด็กใหม่ คือ รับเด็กปัญญาอ่อน เด็กตาบอด เด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนเข้าเรียนร่วม และปรับสภาพ เป็นโรงเรียนประจำกินนอน มีจำนวน 4 โรงเรียน คือ

3.1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์โนนสมบูรณ์ ตั้งอยู่ที่อำเภอบ้านไผ่ จังหวัด ขอนแก่น ห่างจากตัวจังหวัดขอนแก่นประมาณ 55 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ ชายป่า ละเมาะ มีเนื้อที่ประมาณ 200 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ป่วยโรคเรื้อนจากนิคมโรค เรื้อนจังหวัดขอนแก่นแต่ปัจจุบันบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อนไม่มีเพิ่มเติม จึงปรับนโยบายการรับเด็กใหม่ โดยรับเด็กปัญญาอ่อนและเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนเข้าเรียนร่วม อยู่ประจำกินนอน โดยรัฐสงเคราะห์ ค่าอาหาร เครื่องนุ่งห่ม เครื่องเขียนแบบเรียน ที่พักอาศัย ดังเช่นนักเรียน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วไป การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยม

ศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 448 คน แบ่งเป็นนักเรียนอยู่ประจำกินนอน 328 คน นักเรียนไป-กลับ 120 คน จัดตั้งเมื่อ พ.ศ.2527

3.2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ ห่างจากตัวจังหวัดอำนาจเจริญ 6 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบมีเนื้อที่ประมาณ 50 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ป่วยโรคเรื้อนจากนิคมโรคเรื้อนจังหวัดอำนาจเจริญ แต่ปัจจุบันบุตรผู้ป่วยโรคเรื้อนไม่มีเพิ่มเติม จึงปรับนโยบายการรับเด็กใหม่ โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน และเด็กตามอดเข้าเรียนร่วม อยู่ประจำกินนอน รัฐสงเคราะห์ค่าใช้จ่ายให้ เช่นเดียวกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วไป การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 440 คน เป็นนักเรียนกินอยู่ประจำกินนอน 280 คน นักเรียนไป-กลับ 160 คน จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2517

3.3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงดาว ตั้งอยู่ที่อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากตัวจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ 80 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เนินเชิงเขาและลาดเอียง มีเนื้อที่ประมาณ 50 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ป่วยโรคเรื้อนจากนิคมโรคเรื้อนจังหวัดเชียงใหม่ โดยให้การสงเคราะห์ด้านอาหารกลางวัน เครื่องนุ่งห่ม เครื่องเขียนแบบเรียน โดยเดินทางไป-กลับ ปัจจุบันไม่มีโรคเรื้อนเกิดขึ้นอีกทำให้บุตรผู้ป่วยโรคเรื้อนหมดไปด้วย จึงปรับนโยบายการรับเด็กเข้าเรียนใหม่ โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าตามารดาเข้าเรียนเพิ่มเติมจากจังหวัดเชียงใหม่โดยรัฐให้การสงเคราะห์ทุกอย่าง ดังเช่นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วไป และให้พักอาศัยอยู่ประจำ การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 350 คน แบ่งเป็นนักเรียนอยู่ประจำกินนอน 176 คน นักเรียนไป-กลับ 174 คน จัดตั้งเมื่อ พ.ศ.2519

3.4 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ห่างจากตัวจังหวัดลำปางประมาณ 6 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบชายทุ่งนา มีเนื้อที่ประมาณ 46 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ป่วยโรคเรื้อน จากนิคมโรคเรื้อนจังหวัดลำปาง ปัจจุบันโรคเรื้อนไม่มีแล้ว บุตรผู้ป่วยก็ลดจำนวนลงด้วย จึงปรับนโยบายการรับเด็กเข้าเรียนใหม่ โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนจากจังหวัดลำปางเข้าเรียนเพิ่มเติมและรัฐให้การสงเคราะห์ ดังเช่น นักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วไป และให้พักอาศัยอยู่ประจำ การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 650 คน แบ่งเป็นนักเรียนอยู่ประจำ 430 คน นักเรียนไป-กลับ 220 คน จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2524

4. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับชุมชนแออัด เนื่องจากในกรุงเทพมหานครมีชุมชนแออัด มีลักษณะเป็นสลัมหลายแห่ง ในขณะนั้นโรงเรียนของรัฐมีไม่พอเพียงที่จะรับเด็กเหล่านั้นเข้าเรียนได้ กรมประชาสงเคราะห์จึงจัดตั้งโรงเรียนขึ้นเพื่อรับเด็กเหล่านั้นเข้าเรียน ต่อมาได้โอนให้กรมสามัญศึกษา มาดำเนินการเมื่อ พ.ศ. 2523 มี 1 โรงเรียน คือ

4.1 โรงเรียนนิบลประสาธรรค์ ตั้งอยู่ที่เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร สถานที่เป็นที่ราบ มีพื้นที่ 37 ไร่ รับเด็กที่อยู่ในชุมชนแออัด และแหล่งสลัม เขตห้วยขวาง ต่อมาได้ปรับนโยบายการรับเด็กใหม่โดยรับเด็กพิการทางหู (หูหนวก หูตึง) เข้าเรียนร่วม การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 2,900 คน เป็นนักเรียนไป-กลับ ทั้งหมด

5. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ปกครองที่ประสบวาตภัย และอุทกภัยในแถบจังหวัดภาคใต้ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีเมตตาพระราชทาน เงินทุนของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดสร้างขึ้น 2 โรงเรียน คือ

5.1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 ตั้งอยู่ที่อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช ห่างจากตัวจังหวัดนครศรีธรรมราชประมาณ 43 กิโลเมตร สถานที่ที่เป็น ที่ราบ ดิตถนนสายทุ่งสง-นครศรีธรรมราช มีเนื้อที่ประมาณ 195 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลาน ของผู้ปกครองประสบวาตภัยและอุทกภัย เนื่องจากพายุพัดผ่าน จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้ เกิดน้ำท่วมกระทันหัน และแผ่นดินถล่มทับบ้านเรือนราษฎรพังเสียหายจำนวนมาก เมื่อ ปี พ.ศ. 2531 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่า บุตรหลานของผู้ปกครองที่ได้รับความเดือดร้อน เหล่านี้ไม่มีที่เรียน จึงทรงจัดตั้งโรงเรียนขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2532 โดยเปิดรับนักเรียนครั้งแรก 2 ระดับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อมาปัญหานี้คลายความเดือดร้อนลง แล้ว จึงปรับนโยบายการรับเด็กใหม่โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กจาก แหล่งเสื่อมโทรม เด็กกำพร้าบิดามารดา เด็กที่มีภูมิลาเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม เข้าเรียนเพิ่มเติม โดยรัฐให้การสงเคราะห์ดังเช่นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วไป การจัดการศึกษาตั้งแต่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 630 คน และเป็นนักเรียน ประจำทั้งหมด

5.2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 20 ตั้งอยู่ที่อำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร ห่างจากตัวจังหวัดชุมพรประมาณ 54 กิโลเมตร สถานที่เป็นที่เนิน สูง ๆ ต่ำ ๆ เชิงเขา ดิตถนนสายเพชรเกษม มีเนื้อที่ประมาณ 318 ไร่ รับเด็กที่เป็นบุตรหลานของผู้ปกครองประสบ

วาทภัยและอุทกภัย เนื่องจากพายุที่ชื่อ "เกย์" พัดผ่านจังหวัดชุมพร ทำให้เกิดน้ำท่วมกระหน่ำ และบ้านเรือนราษฎรพังเสียหายจำนวนมากเมื่อ ปี พ.ศ. 2532 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่า บุตรหลานของผู้ปกครองที่ได้รับความเดือดร้อนเหล่านี้ไม่มีที่เรียน จึงทรงจัดตั้ง โรงเรียนขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2533 โดยเปิดรับนักเรียนครั้งแรก 2 ระดับ คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อมาปัญหานี้คลายความเดือดร้อนลงแล้วจึงปรับนโยบายการรับเด็ก ใหม่ โดยรับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เด็กเร่ร่อน เด็กจากแหล่งเสื่อมโทรม เด็กกำพร้า บิดามารดา เด็กที่มีภูมิลาเนาอยู่ห่างไกลคมนาคม เข้าเรียนเพิ่มเติม โดยรัฐให้การสงเคราะห์ ดังเช่นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วไป การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนนักเรียน 585 คน และเป็นนักเรียนประจำทั้งหมด

6. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับนักเรียนเรียนดีแต่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งสมเด็จพระสังฆราชสกลสังฆปริณายก ทรงมีพระเมตตา พระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์จัดสร้างมี 1 โรงเรียน

6.1 โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต ตั้งอยู่ที่อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ห่างจากตัวจังหวัดกาญจนบุรีประมาณ 80 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่สูง ๆ ต่ำ ๆ บนเชิงเขา ห่างจากน้ำตกไทรโยค 4 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 300 ไร่ รับเด็กที่ เรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป จากโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่ว ประเทศ เข้าเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนเด็กในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 รับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนจากจังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดใกล้เคียง การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 440 คน และเป็นนักเรียนประจำทั้งหมด จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2534

7. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับชาวไทยภูเขาซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่า ชาวเขาในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดพิจิตรและจังหวัดใกล้เคียงมีมาก และกระจัดกระจายอยู่ตามป่าเขาทั่วไป ประกอบอาชีพไม่เป็นหลักแหล่งที่แน่นอน รัฐไม่สามารถ บริการทางการศึกษาได้ทั่วถึง จึงทรงมีพระเมตตาพระราชทานเงินทุนของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดสร้างขึ้นมี 3 โรงเรียน คือ

7.1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 21 ตั้งอยู่ที่อำเภอมะละน้อย จังหวัด แม่ฮ่องสอน ห่างจากตัวจังหวัดแม่ฮ่องสอนประมาณ 130 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เนินเขา สูง ๆ ต่ำ ๆ ดินดอนสายแม่สะเรียง-แม่ฮ่องสอน มีเนื้อที่ประมาณ 104 ไร่ รับเด็กที่ผู้ปกครอง

เป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น เผ่าม้ง เผ่ากะเหรี่ยง เผ่าลีซอ เผ่ามูเซอ เป็นต้น ที่อยู่กระจัดกระจายทั่ว ๆ ไป ในเขตอำเภอแม่สะเรียง แม่ลาน้อย ทุ่งยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอนและเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนในบริเวณใกล้เคียง เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยให้การสงเคราะห์เช่นเดียวกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วไป ปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 520 คน เป็นนักเรียนประจำทั้งหมด ซึ่งจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2535

7.2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 22 ตั้งอยู่ที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ห่างจากตัวจังหวัดแม่ฮ่องสอนประมาณ 80 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เนินเขา ติดถนนสายแม่ฮ่องสอน-แม่มาลัย มีเนื้อที่ประมาณ 105 ไร่ รับเด็กที่ผู้ปกครองเป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น เผ่าม้ง เผ่าเย้า เผ่ากะเหรี่ยง เผ่ามูเซอ เป็นต้น ที่อยู่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ในเขตอำเภอปาย กิ่งอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอนและเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนในบริเวณใกล้เคียง เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยให้การสงเคราะห์เช่นเดียวกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วไป ปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 520 คน เป็นนักเรียนประจำทั้งหมด ซึ่งจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2535

7.3 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 ตั้งอยู่ที่อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ห่างจากตัวจังหวัดพิษณุโลกประมาณ 100 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เชิงเขาสูง ๆ ต่ำ ๆ ห่างจากภูหินร่องกล้า 20 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 200 ไร่ รับเด็กที่ผู้ปกครองเป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น เผ่าม้ง เผ่าลีซอ เผ่าเย้า เป็นต้น ที่อยู่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ในเขตจังหวัดพิษณุโลก สุโขทัยและเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนในบริเวณใกล้เคียง เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยให้การสงเคราะห์เช่นเดียวกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วไป ปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 460 คน เป็นนักเรียนประจำทั้งหมด ซึ่งจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2536

8. โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุตรหลานที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนในเขตจังหวัดภาคเหนือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่าควรให้การสงเคราะห์เป็นพิเศษ จึงพระราชทานเงินทุนของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ จัดสร้างขึ้นมี 1 โรงเรียน คือ

8.1 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 24 ตั้งอยู่ที่อำเภอจุน จังหวัดพะเยา ห่างจากตัวจังหวัดพะเยาประมาณ 59 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่เนินเชิงเขา ติดถนนสายจุน-เชียงคำ มีเนื้อที่ประมาณ 142 ไร่ รับเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจนในจังหวัดพะเยาและ

จังหวัดใกล้เคียง เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยให้การสงเคราะห์เช่นเดียวกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั่วไป ปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 460 คน เป็นนักเรียนประจำทั้งหมด จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2536

สรุปได้ว่าโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่สังกัด กองการศึกษานิเศษ กรมสามัญศึกษา ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 31 โรงเรียน ทุกโรงเรียนจัดตั้งขึ้นเพื่อเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ในลักษณะต่าง ๆ กัน และไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้ด้วยเหตุผลความจำเป็น ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เข้ารับการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในบางโรงเรียน โดยรัฐให้การสงเคราะห์ ทั้งด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่พักอาศัย เครื่องเขียนแบบเรียน อุปกรณ์อื่น ๆ ตามความจำเป็น ซึ่งมีทั้งนักเรียนไป-กลับ และอยู่ประจำกินนอน โดยมีครูและบุคลากรคอยดูแลเอาใจใส่ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง

ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษาอันเป็นพื้นฐานของประเทศ แต่การที่ผู้บริหารจะปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับความสำคัญดังกล่าว ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของโรงเรียน เพราะผู้บริหารโรงเรียนจะแสดงบทบาทของผู้นำโรงเรียน ซึ่งภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนต้องสอดคล้องกับภารกิจของโรงเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน โดยให้ความเห็นและเสนอแนะไว้หลายคน ได้แก่ แคมป์เบลล์ และคนอื่น ๆ (Campbell and others.1978: 116-149) ได้เสนอแนะว่า ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมี 6 ด้าน คือ

1. งานวิชาการ
2. งานกิจการนักเรียน
3. งานการบริหารงานบุคคล
4. งานการเงินและธุรการ
5. งานอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
6. งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ส่วน เสริมศักดิ์ วิชาลาภณ์ (2525 : 36) มีความเห็นว่า งานของหัวหน้าสถานศึกษา ในฐานะที่เป็นผู้นำของสถานศึกษา มีภารกิจหลักอยู่ 3 ประการ คือ

1. ทำให้สถานศึกษาบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้
2. ทำให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า
3. ทำให้สถานศึกษาอยู่ได้ต่อไปโดยไม่ล้ม

นอกจากภารกิจ 3 ประการนี้แล้วผู้นำของสถานศึกษาควรจะแสดงบทบาทของผู้นำ ดังนี้

1. ผู้นำทางสังคม ผู้นำจะต้องส่งเสริมความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พัฒนาความสามัคคี ความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน
2. ผู้นำทางด้านการบริหาร ผู้นำจะต้องแสดงบทบาทของจรรยาบรรณ ที่จะทำให้การสื่อสาร และการดำเนินงานเป็นไปด้วยความสะดวก
3. ผู้นำทางด้านการกิจ ผู้นำจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะทำให้งานของสถานศึกษาสำเร็จลุล่วงไปได้

ส่วน คิมโบร (Kimbrough. 1988 : 44) ได้กล่าวถึงภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน มี 8 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ แคมป์เบล คือ

1. การเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร
2. การบริการนักเรียน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
4. การบริหารงานบุคคล
5. การบริหารอาคารสถานที่
6. การบริการชุมชน
7. การจัดองค์การ โครงสร้างการบริหารงาน
8. การบริหารงบประมาณ

จากแนวความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักการศึกษาดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน คือ จะต้องทำให้สถานศึกษาหรือองค์การมีความเจริญก้าวหน้า บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในทุก ๆ ด้าน ซึ่งจะยังผลให้สถานศึกษาหรือองค์การนั้นมีคุณภาพ และประสิทธิภาพที่มั่นคง

ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะทำให้การจัดการศึกษาสงเคราะห์บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้น นอกจากจะต้องมีภารกิจ ดังเช่น ผู้บริหารโรงเรียนทั่วไปแล้ว ยังต้องมีการกิจเพิ่มเติมที่นอกเหนือเวลาปฏิบัติงานปกติอีกมากมาย เช่น ต้องเสียสละเวลา แรงกายแรงใจ เอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่ของนักเรียน ทั้งด้านการกินอยู่ การพักอาศัย มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี เพื่อให้เด็กได้เจริญเติบโต ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต นอกจากนั้นยังรวมถึงการบริหารบุคลากรที่ต้องพักอาศัยประจำภายในบริเวณโรงเรียนทุกคน ให้มีขวัญและกำลังใจที่ดีอีกด้วย เพราะ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นโรงเรียนประจำกินนอน ดูแลนักเรียนตลอด 24 ชั่วโมง โดยเฉพาะบางแห่งอยู่ห่างไกลจากตัวจังหวัด หลายสิบกิโลเมตร และบางโรงเรียนร้อยกว่ากิโลเมตร ความไม่สะดวกในการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และยังไม่สะดวกแก่การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอความช่วยเหลือบางประการ เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ ยารักษาโรค ความก้าวหน้าทางวิชาการ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ผู้บริหารต้องเป็นผู้แก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เด็กนักเรียน ครู อาจารย์ และบุคลากร อื่น ๆ ได้อยู่อย่างมีความสุขมีขวัญกำลังใจที่ดีด้วย กรมสามัญศึกษา จึงกำหนดภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นอกเหนือจากเวลาปฏิบัติงานตามปกติไว้ ดังนี้

(กรมสามัญศึกษา. ม.ป.ป. : 1 - 2)

1. ต้องดูแลสวัสดิการของเด็กให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ปลอดภัย ทั้งตลอดเวลา
2. เป็นที่ปรึกษาเป็นเพื่อนคุย เป็นผู้แนะแนวทางให้แก่เด็กที่มีปัญหา ต้องการความช่วยเหลือ โดยให้ความรัก ความอบอุ่น อย่างใกล้ชิดและทั่วถึง ดุจเสมือนหนึ่งเป็นบิดามารดาหรือญาติสนิท
3. พยายามทำทุกอย่างเพื่อให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน มีความสุขกาย สบายใจ
4. ดูแลความเป็นอยู่ของเด็ก ในเรื่องอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในเรือนนอน ให้มีอย่างพอเพียง และมีสภาพที่ใช้การได้ดี
5. หากเด็กเกิดการเจ็บป่วย ต้องนำส่งโรงพยาบาลทันที
6. หากเด็กมีความประสงค์จะกลับบ้าน ให้พิจารณาอนุญาตตามความจำเป็นแก่กรณี
7. ต้องจัดให้เด็กทุกคน มีงานที่ต้องรับผิดชอบเป็นประจำ

8. ต้องพัฒนา ประดับ ตกแต่ง ปรับปรุง อาคารเรียน อาคารประกอบและบริเวณทั่วไป ให้สะอาด สวยงาม เป็นที่ชื่นชอบต่อผู้พบเห็นอยู่เสมอ

คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน

การบริหารงานใด ๆ ย่อมมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด จึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ร่วมงานส่วนใหญ่ คุณลักษณะของผู้บริหารนี้ย่อมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับปริมาณคุณภาพและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ๆ (สมพงศ์ เกษมสิน. 2521 : 395) ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์นี้ เจคอบสัน, ลอกสดอนและวิกแมน (เกรียงไกร วณภูติ. 2527 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Jacobson, Logsdon and Wiegman. 1973 : 40 - 44) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะทั่วไป เป็นผู้มีความสามารถในการจัดองค์การและเป็นผู้บริหารที่มีทักษะบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้เฝ้าหรือประสานงานการเรียนการสอน มีความเฉลียวฉลาดและมีไหวพริบในการบริหาร สามารถตัดสินใจได้อย่างฉับพลันและถูกต้อง รู้จักมอบอำนาจและความรับผิดชอบแก่ผู้ที่เหมาะสม นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องเป็นผู้จัดการที่ดี รู้รายละเอียดเกี่ยวกับการเงินที่ใช้สำหรับกิจการต่าง ๆ รู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด ดูแลกิจการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างรอบคอบ

2. คุณลักษณะส่วนตัว ควรมีความสามารถในการสอนและสาธิตการสอนได้และต้องเป็นผู้มีความรู้ดีทางการศึกษา ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ยอมรับรูปแบบการสอนที่ดีอื่น ๆ มากกว่ายึดแบบที่ตนเองมีความชำนาญ นอกจากนี้ยังต้องมีสุขภาพดี บุคลิกดี พูดหรือฟังได้ชัดเจน มีสุขภาพจิตดี มีสติปัญญาสูง สามารถหาเทคนิคการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีใจกว้างยอมรับความคิดเห็นของคณะครูและเด็ก เป็นผู้มีเสน่ห์ในตนเองและมีอารมณ์มั่นคง และยังต้องเป็นผู้ได้รับการศึกษาอบรมผู้บริหารโรงเรียนจากสถานอุดมศึกษาต่าง ๆ ให้เป็นคนทันสมัยอยู่เสมอ และ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 63 - 67) มีความเห็นสอดคล้องกับเจคอบสัน, ลอกสดอนและวิกแมน (Jacobson, Logsdon and Wiegman.n.d.) คือ บุคคลที่จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนควรประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ

คุณลักษณะส่วนตัว บุคคลที่จะเป็นผู้บริหารควรจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีสุขภาพดี งานครูใหญ่เป็นงานหนัก ต้องอาศัยความอดทนทั้งกายและใจ อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น คุณสมบัติประการแรกที่จะต้องคำนึงถึงก็คือ สุขภาพ ถึงแม้ว่าจะแก่ ลักเพียงไร ถ้าสุขภาพไม่ดีความแก่นั้นก็หาเป็นประโยชน์อันใดไม่

2. ความเฉลียวฉลาด หากหัวหน้างานขาดความเฉลียวฉลาดก็ย่อมเป็นเครื่องเล่น ของลูกน้อง การตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ก็คงทำด้วยความลำบาก

3. มีอารมณ์มั่นคง มีความเป็นผู้ใหญ่ ถ้าครูใหญ่มีอารมณ์ไม่มั่นคงก็ต้องบริหารงาน ด้วยอารมณ์มากกว่าด้วยหลักการและเหตุผล トラบไคที่ผู้บริหารบริหารด้วยอารมณ์ トラบนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชาก็เป็นด้วยดีได้ยาก ผลก็คือความไม่ราบรื่น ในการบริหารงาน

4. มีความประพฤติดี มีคุณธรรมสูง ผู้บริหารเป็นผู้นำไม่เฉพาะแต่ในโรงเรียน แต่ยังเป็นผู้นำในชุมชนอีกด้วย จึงต้องเป็นผู้นำที่มีความประพฤติดี ลมกับเป็นผู้ที่ดำเนินการ ให้การศึกษาแก่บุคคลในชุมชนนั้น ๆ

5. ความสามารถในการแสดงออกซึ่งความคิด กล่าวคือ ความสามารถในการพูด ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้บริหารต้องเป็นนักพูดโน้มน้าวใจคนอย่างเชี่ยวชาญ (ถ้าเป็นไปได้ก็ยิ่งดี) แต่อย่างน้อยที่สุด ผู้บริหารต้องสามารถพูดให้คนอื่นเข้าใจความคิดของตนเอง ได้โดยไม่คลาดเคลื่อนจากที่ตั้งใจไว้

6. คุณลักษณะอื่น ๆ เช่น ความไม่เห็นแก่ตัว การรู้จักเกรงใจผู้อื่น ความมีไหวพริบ ฯลฯ เหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่ทำให้ผู้บริหารเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ และน่าเลื่อมใสยิ่งขึ้น

คุณลักษณะทางวิชาชีพ ผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมโรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบันทางวิชาการ โดยตรง จึงต้องประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

1. ความรู้ทางวิชาการ

1.1 ความรู้ทางด้านวิชาการทั่วไป ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า ผู้บริหารต้องรู้ดี หมดทุกวิชา แต่ผู้บริหารต้องรู้หลักเบื้องต้นของวิชาเหล่านั้น เพื่อว่าการตรวจตราและการ ควบคุม ตลอดจนการให้คำแนะนำแก่ครูให้กระทำได้โดยไม่ผิดพลาด

1.2 ความรู้ทางด้านวิชาชีพ ได้แก่ความรู้ที่จำเป็นแก่การบริหารงานใน โรงเรียนและหลักแห่งการจัดและให้การศึกษา เช่น วิชาปรัชญาการศึกษา หลักการศึกษา ระดับประถมหรือมัธยม วิชาว่าด้วยการวัดผลการศึกษา จิตวิทยา หลักการบริหารโรงเรียน

การแนะแนว การจัดหลักสูตร และหลักวิธีวิจัยการศึกษา เป็นต้น

2. ประสบการณ์และระดับความรู้ ระดับความรู้ในที่นี้หมายถึง ระดับปริญญาที่ผู้บริหารได้รับ ถึงแม้ว่าปริญญาไม่ได้เป็นเครื่องประกันว่าบุคคลผู้นั้นสามารถทำงานได้ผลดีก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเครื่องแสดงความสามารถทางสติปัญญาและความรู้ที่นำมาประกอบการทำงานได้พอสมควร ในด้านประสบการณ์นั้นก็มีความสำคัญมากในการเป็นผู้บริหาร การได้ผ่านงานมาย่อมมีความรอบรู้มากกว่า คนที่ไม่เคยผ่านงานนั้น ๆ มาก่อน ประสบการณ์ช่วยให้เข้าใจปัญหาและสถานการณ์ตามความเป็นจริงดีขึ้น อย่างไรก็ตามประสบการณ์อย่างเดียวย่อมไม่พอ แต่บุคคลที่มีทั้งหลักการหลักวิชาและประสบการณ์ย่อมเป็นเครื่องประกันได้ว่างานของเขาควรก้าวหน้าไปในทางที่ดี

3. การฝึกอบรมในระหว่างประจำทำงาน มีกิจกรรมหลายอย่างที่ผู้บริหารอาจจะกระทำเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ เช่น การอ่านหนังสือนิตยสารเกี่ยวกับวิชาการและวิชาชีพ การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างผู้บริหารด้วยกัน การประชุมทางวิชาการ การฟังปาฐกถา การไปดูโรงเรียนอื่นที่อาจมีจุดเด่นคนละอย่างพอที่จะนำมาใช้ได้ การเขียนบทความในการเขียนบทความทำให้ต้องค้นคว้า อ่านหนังสือมากยิ่งขึ้น เป็นเครื่องมืออันดีที่ทำให้ผู้บริหารได้ทั้งอ่านและเขียนแสดงความคิดออกมาเป็นตัวอักษร และเมื่อกล่าวถึงคุณลักษณะด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 293 - 296) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหารที่ดีจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะใน 4 ด้าน ที่สำคัญ คือ

1. ด้านภูมิหลังและประสบการณ์ ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติในด้านการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการ วางแผน ความสามารถด้านเทคนิค และการบริหาร

2. ด้านสติปัญญาและคุณภาพสมอง ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความสามารถในด้านภาษา ด้านเหตุผล ความสามารถที่จะจดจำ มีความรอบรู้ มีความสามารถในการวินิจฉัย และความสามารถในการยืดหยุ่น

3. ด้านคุณลักษณะทางร่างกาย ผู้บริหารจะต้องมีรูปร่างสมบูรณ์แข็งแรง ซึ่งจะประกอบประโยชน์ต่อการบริหารงานโดยเฉพาะ เป็นที่ยอมรับนับถือของผู้ร่วมงานว่าเป็นผู้มีความเข้มแข็งอดทน หรือเป็นคุณลักษณะที่จะให้ผู้อื่นเชื่อถือในความพร้อมของร่างกายได้

4. ด้านบุคลิกภาพและความสนใจ ผู้บริหารควรที่จะเป็นผู้มีความสนใจ ความเชื่อมั่น เป็นผู้บรรลุจิตภาวะทางอารมณ์ มีระดับความปรารถนาสูงในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลและมีคุณค่าระดับความปรารถนาคือจะเป็นเครื่องผลักดันให้ผู้บริหารสละแรงกายแรงใจแก่การปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่

จากรายงานการวิจัยเรื่อง คุณสมบัติของผู้นำทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (เกรียงศักดิ์ ฤทธิรงค์. 2527 : 26) สามารถสรุปคุณสมบัตินี้ในด้านความสามารถในการปฏิบัติงานตามลำดับดังนี้ มอบหมายงานโดยพิจารณาความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติเป็นสำคัญ มีความรู้ในงานที่ต้องรับผิดชอบเป็นอย่างดี ตัดสินใจได้ถูกต้องและรวดเร็ว สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันที่ที่สามารถไกลเกลี่ยความขัดแย้งในหมู่ผู้ร่วมงานได้ ทำให้ผู้ร่วมงานสบายใจเมื่อนัดคุย สรรวจแก้ไขตัวเองตลอดเวลา รู้จักวางแผนและดำเนินการตามแผน มีหลักเกณฑ์ในการประเมินผลงาน ถ่ายทอดความรู้ โดยใช้ภาษาง่าย ๆ สามารถนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน สามารถคาดการณ์และทำนายเหตุการณ์ได้ถูกต้อง

ส่วน วิจิตร วรุตบางกูรและสุพิชญา อีระกุล (2523 : 79-80) กล่าวว่า ผู้นำหรือผู้บริหารที่มีความสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องมีความรู้พื้นฐาน ดังต่อไปนี้

1. มีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ในการบริหารมาก่อน ความรู้และประสบการณ์จะทำให้ผู้บริหารสามารถคาดการณ์ มองเห็นปัญหาและงานที่จะต้องดำเนินการได้อย่างตลอด ผู้บริหารที่มีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ จะสามารถนำความรู้นั้น ๆ มาใช้ดำเนินงานทุกชนิดได้
2. มีความรู้ทั่วไป หมายถึง ผู้บริหารจะต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับธรรมชาติของงานในหน้าที่และรู้เท่าทันเหตุการณ์ ตลอดจนมีความสามารถในการวิเคราะห์และวิจัยเป็นอย่างดี
3. มีทักษะและความสามารถทางด้านภาษา เนื่องจากผู้บริหารต้องทำงานเกี่ยวกับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ การใช้ถ้อยคำในการพูด อ่าน เขียน และรายงาน ทั้งในหน่วยงานและในที่สาธารณะ จึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง
4. มีความจำดี คือ ความสามารถจดจำสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งชื่อผู้ร่วมงานและลักษณะของงานได้ดี เพื่อให้ผู้ร่วมงานเกิดความศรัทธา เลื่อมใสและภาคภูมิใจมากขึ้น

จากผลการสัมมนาเรื่อง "นักบริหารการศึกษาไทย" ของคณะนิสิตปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2523 ในส่วนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้บริหารการศึกษา สามารถสรุปได้ว่าต้องประกอบด้วย (นักบริหารการศึกษาไทย. 2523 : 18)

1. วุฒิทางการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาควรจะเป็นผู้มีวุฒิการศึกษาสูงพอสมควร อย่างน้อยที่สุดควรมีวุฒิปริญญาตรี เพราะค่านิยมสังคมไทยยังถือว่าวุฒิการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ

2. ความรู้ทางการบริหารการศึกษา ได้แก่ มีความรู้และทักษะในหน้าที่อย่างกว้างขวาง เช่น ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ได้แก่ ทักษะทางคตินิยม ทักษะในทางมนุษยสัมพันธ์ และทักษะทางเทคนิค ธุรการและการเงิน อาคารสถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคม

สำหรับ ประชุม รอดประเสริฐ. (2527 : 59) ได้ระบุถึงคุณลักษณะที่ผู้บริหารควรมีและ เป็นคุณลักษณะที่จะทำให้วิชาชีพการเป็นนักบริหารประสบผลสำเร็จมีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ และมีความเป็นปัจจุบันเสมอ

2. เป็นผู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่มีความสามารถสลับซับซ้อนและแก้ปัญหาที่นั้นอาศัยเหตุผล และข้อมูลที่ได้พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบแล้ว และรู้จักใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา

3. เป็นผู้มีความคิดกว้างไกล ปฏิบัติงานในหน่วยงานด้านความมีระบบ มีความซื่อสัตย์ และรู้จักใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา

4. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ และมีความยุติธรรม

5. เป็นผู้ที่ใช้เวลาให้กับหน่วยงานอย่างแท้จริง และเอาจริงเอาจังกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ

6. เป็นผู้ชอบการวิเคราะห์ ทดลอง และมีจินตนาการสูง และมีความกล้าที่จะตัดสินใจ หากได้พิจารณาแล้วว่าการตัดสินใจมีประโยชน์ต่อส่วนรวม

นอกจากคุณลักษณะที่สำคัญของนักบริหารที่กล่าวมาแล้ว ทรงศักดิ์ สิงหาด. (2531 : 121 - 123) ยังได้รวบรวมคุณลักษณะของผู้บริหาร หรือผู้นำของ Edwin Ghiselli เพิ่มเติมไว้ดังต่อไปนี้ คือ มีความสามารถในการนิเทศงาน เช่น ความสามารถในการอำนวยความสะดวก จัดรวบรวมและผสมผสานกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มให้การทำงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีความเจียมแหลม คือ ความสามารถในการสร้างความคิดเข้าใจในสิ่งที่เป็นามธรรม และสามารถทำความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งยังเรียนรู้และสามารถในการวินิจฉัยได้ถูกต้อง ความต้องการเป็นผู้ประสบผลสำเร็จอย่างสูง ความต้องการสมหวังในความปรารถนาอย่างสูง และความเด็ดขาด คือความพร้อม ความรวดเร็วในการตัดสินใจอย่างรอบคอบระมัดระวัง

สำหรับเรื่องการตัดสินใจและคุณธรรมของผู้บริหารนั้น ก็ถือว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งเช่นกัน เพราะผู้บริหารจำเป็นจะต้องตัดสินใจเกือบทุกเรื่องภายในองค์การ หากตัดสินใจไม่ดีมีความผิดพลาด นั้นหมายถึงอนาคตขององค์การ (กิตติมา ปรีดีติลล. 2529 : 114) และนิพนธ์ ศศิธร (2525 : 196) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำไว้ในทำนองเดียวกันคือ ต้องฉลาด มีวิจาร์ญาณดี มีความคิดคำนึงดี มีอารมณ์หนักแน่น มีความยุติธรรมเป็นที่ตั้งมีความรับผิดชอบสูงและมีอารมณ์ขัน ยงยุทธ ตลกุล (2528 : 29 - 30) ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดี ควรประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ ๆ เช่น รักการเรียนรู้ ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีมีความตั้งใจจริงและตื่นตัวอยู่เสมอ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบเป็นนักสร้างสรรค์ และนักแก้ปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีสติปัญญาและไหวพริบ เป็นนักวางแผนที่ดี ซึ่งนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529 : 96) ก็มีความเห็นสอดคล้องเช่นเดียวกันคือ ผู้นำจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถซึ่งประกอบด้วย ความมีปัญญาไหวพริบ การตื่นตัวอยู่เสมอ ทนต่อเหตุการณ์ ใช้เวลาและภาษาที่ถูกต้อง ความเป็นผู้ริเริ่มเป็นของตนเอง ความเป็นผู้ตัดสินใจปัญหาที่ดี เป็นผู้ที่มีความสำเร็จ เช่น ความสำเร็จทางด้านวิชาการ การศึกษาเป็นผู้มีความรับผิดชอบ เป็นที่พึ่งพาของผู้อื่นได้ มีความสม่ำเสมอ มั่นคง อดทน กล้าพูด กล้าทำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะเป็นเลิศหรือทะเยอทะยาน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ความร่วมมือกับสังคม รู้จักปรับตัวและมีอารมณ์ขัน เป็นผู้มีฐานะทางสังคม เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป รู้สถานการณ์ รู้สภาวะจิตใจของคนระดับต่าง ๆ รู้ความสนใจของผู้ใต้บังคับบัญชา รู้วัตถุประสงค์ขององค์การที่จะต้องทำให้สำเร็จ มีผู้กล่าวว่า "ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักเป็นผู้ตามที่ดีด้วย" นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการประสานงาน ประสานคน ประสานความคิด เป็นผู้ที่มีความอดทน ไม่แสดงความโกรธ ความหงุดหงิด ความก้าวร้าวให้ผู้อื่นเห็น มีสายตายาวไกล มีจิตใจมั่นคง ไม่อ่อนไหวง่าย ยึดได้เมื่อภัยมา มองปัญหารอบข้างเป็นเรื่องง่ายต่อการแก้ปัญหาและสามารถเลือกสรรกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ปัญหานั้นได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริง เพื่อความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพ (ธงชัย สันติวงษ์. 2530 : 2)

แต่ถ้าพิจารณาจากความเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาจะพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารที่ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องการก็คือ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและปรับตัวได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วางแผนได้และสั่งการเป็น สามารถนำประชุมได้และขยายความคิด เป็นการหยั่งรู้สถานการณ์และมีเสถียรภาพทางสังคม สามารถตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์ด้วยความเชื่อมั่น

ไม่ลังเล ให้ความยอมรับนับถือ และไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างพอเพียง เป็นแบบอย่างในเรื่องของความซื่อสัตย์ และสั่งงานไม่ถอย ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ รู้จักงาน รู้จักคนและรู้จักใช้คน กำหนดเป้าหมายของงานได้เหมาะสม ชัดเจน และเป็นไปได้ มีบุรณภาพทางศีลธรรมจรรยาและเป็นแม่แบบได้ ยอมรับข้อวิพากษ์วิจารณ์ และปรับปรุงตนให้เป็นที่ยอมรับของลูกน้องได้ (ชโล ธรรมศิริ. 2533 : 7 - 17) เลือกรสกลยุทธในการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพที่เป็นจริง เพื่อความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพ (ธงชัย สันติวงษ์. 2530 : 2)

แต่ถ้าพิจารณาจากความเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาจะพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารที่ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องการก็คือ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและปรับตัวได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ วางแผนได้และสั่งการเป็น สามารถนำประชุมได้และขยายความคิด เป็นการหยั่งรู้สถานการณ์และมีเสถียรภาพทางสังคม สามารถตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์ด้วยความเชื่อมั่น ไม่ลังเล ให้ความยอมรับนับถือ และไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างพอเพียง เป็นแบบอย่างในเรื่องของความซื่อสัตย์ และสั่งงานไม่ถอย ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ รู้จักงาน รู้จักคนและรู้จักใช้คน กำหนดเป้าหมายของงานได้เหมาะสม ชัดเจน และเป็นไปได้ มีบุรณภาพทางศีลธรรมจรรยาและเป็นแม่แบบได้ ยอมรับข้อวิพากษ์วิจารณ์ และปรับปรุงตนให้เป็นที่ยอมรับของลูกน้องได้ (ชโล ธรรมศิริ. 2533 : 7 - 17)

สำหรับในสายตาของสังคมไทย ผู้บริหารจะต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะทางกาย วาจา จิตใจ ความคิดในการทำงานและทางสังคมดังนี้ คือ ต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพทั้งกายและใจ แข็งแรงสมบูรณ์ การพูด ท่าทาง และบุคลิกภาพดี ชื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น มีความรู้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตือรือร้น ฉลาดรอบรู้ มีความรักและศรัทธาในงานที่ทำ รู้จักออมชอม มีคุณธรรม รู้จักควบคุมตัวเองและจูงใจคน ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจได้ถูกต้อง กล้าหาญ เด็ดขาด จริงจัง ไม่โลเล มีความอดทน มีสมาธิในการทำงาน ใจคอหนักแน่น ตื่นตัวอยู่เสมอ ยกย่องให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน มีเทคนิคและแบบแผนในการทำงาน สื่อความหมายดี และการสังคมดี (กิติ ตัญญาคานนท์. 2533 : 70 - 82) ซึ่งวินัย พัฒนรัฐ (2523 : 1 - 7) ก็ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้บริหารการศึกษาไทยว่า ควรจะมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการทำงานของผู้บริหารดังนี้ คือ เป็นคนมีภูมิรู้ ภูมิธรรม ภูมิฐาน มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เป็นที่พึ่งของผู้ใต้บังคับบัญชา ทำงานเป็นทีมได้ มีความเสียสละสูง มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นนักพูดที่มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และมีความเป็นประชาธิปไตย

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังได้กล่าวมาแล้ว พอสรุปและประยุกต์ในการวิจัยครั้งนี้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ คุณลักษณะทางด้านส่วนตัว ประกอบด้วยบุคลิกภาพ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความมีคุณธรรม ความรับผิดชอบ ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นประชาธิปไตยและความเสียสละและคุณลักษณะทางด้านวิชาชีพ ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไป หลักการบริหารองค์การ ความรู้ด้านการจัดการศึกษาสงเคราะห์และประสบการณ์ทางการบริหาร จึงจะทำให้การบริหารงานสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้องค์การเจริญก้าวหน้าด้วยความมั่นคง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

โยธิน จารุมณี (2526 : 108 - 113) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งคุณลักษณะออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติเบื้องต้นและด้านคุณสมบัติในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า คุณสมบัติเบื้องต้นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ที่จะขาดไม่ได้ 4 ประการ คือ มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผล และมีความรับผิดชอบสูง ส่วนคุณสมบัติในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาก 4 ประการ คือ ต้องเป็นคนมีความคิดริเริ่มและสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความคิดริเริ่มด้วย ต้องกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นและหาทางปรับปรุงงานของหน่วยงาน ของตนเองอยู่เสมอ ต้องรู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ต้องเป็นผู้สั่งและผู้อำนวยความสะดวกที่ดี

ส่วนทวีศักดิ์ จันทรสาร (2528 : ง) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพบว่า ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ที่สำคัญอย่างยิ่งคือความรู้เกี่ยวกับนโยบาย และระบบการจัดองค์การบริหารการประถมศึกษาเป็นอย่างดี ส่วนลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ระดับสำคัญ คือ มีความรู้และวุฒิอย่างต่ำอยู่ในระดับปริญญาโททางการศึกษา ทางด้านทักษะระดับที่มีความสำคัญคือ มีความสามารถในการวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานได้อย่างถูกต้อง มีหลักการและคุณภาพ และประการสุดท้าย

ลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้านลักษณะนิสัยที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ มีความยุติธรรม มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต มีความจริงใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาทุกคน เป็นผู้ตรงต่อเวลา มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความขยันและอุทิศเวลาให้แก่งาน ส่วนระดับสำคัญ ได้แก่ มีใจกว้างไม่ตระหนี่ต่อการใช้จ่าย เพื่อให้รางวัลและการสังสรรค์ในหมู่สังคมและตำหนิผู้ได้บังคับบัญชาที่ทำงานผิดพลาดในที่ประชุม อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และสรุปว่าลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัด ทางด้านความรู้และด้านทักษะไม่แตกต่างกัน แต่ทางด้านนิสัยแตกต่างกัน และในปีต่อมา สุปิตี ชุนภักดี (2529 : จ) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษาธิการอำเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคกลางพบว่า คุณลักษณะที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตนคือ มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ไม่เป็นโรค ติดต่อกับหรือพิการใด ๆ มีความประพฤติดี มีมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพตามลำดับ ส่วนลักษณะที่ พึงประสงค์ด้านวิชาชีพที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ทอดทิ้ง ละเลยหรือ หลีกเลียง ทำตนเป็นที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้จากผลการจัดลำดับความสำคัญกลุ่มประชากรได้ให้ ความสำคัญในข้อลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษาธิการอำเภอในส่วนที่เกี่ยวกับความประพฤติเป็น ลำดับแรก รองลงมาคือ ภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการปฏิบัติงานและความรู้ทางวิชาการตามลำดับ

สำหรับ บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532 : 90 - 92) ได้วิจัยเรื่องการศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ผลการวิจัยมีความเห็นทำนองเดียวกันกับ โยธิน จารุมณี สุปิตี ชุนภักดี และทวิศักดิ์ จันทรสาร์ คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญของคุณลักษณะด้านนี้ ได้แก่ มีความรับผิดชอบสูง มีคุณธรรมอันเป็นตัวอย่างได้ เป็นผู้มีความเสียสละทำประโยชน์ให้แก่ ส่วนรวม เชื้อมั่นในตนเอง กล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ
2. คุณลักษณะด้านวิชาการ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญในด้านนี้ ได้แก่ มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานบุคคล รู้หลักการบริหารและมีประสบการณ์ในการบริหาร มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร รู้นโยบายการจัดการศึกษาของชาติ
3. คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงาน พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญในด้านนี้ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน สามารถวางแผนและปรับปรุงแผนงาน สามารถจัดสายการบังคับบัญชาและจัดระเบียบงาน สามารถมอบ

หมายงานและความรับผิดชอบให้ผู้อื่นได้

4. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญในด้านนี้ ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีน้ำใจไมตรี เข้าสังคมได้ดี มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น แสดงบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นมีความแนบเนียนและมีสุขภาพจิตดีและ ไพบูลย์โกไพธมา (2535 : 98 - 99) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรีผลการวิจัยมีความเห็นสอดคล้องเช่นกัน คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านมีพฤติกรรมที่บ่งชี้ดังนี้

คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีวินัยและความรับผิดชอบ ความมีมนุษยสัมพันธ์ดี ความมีน้ำใจ ความสามารถในการพูดเป็นต้น

คุณลักษณะด้านวิชาการ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญ ได้แก่ ความรอบรู้ในระบบบริหารการศึกษา การบริหารงานบุคลากร การวางแผนและงบประมาณ ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการนิเทศการศึกษา ความแม่นยำในกฎระเบียบเกี่ยวกับงานธุรการการเงินและพัสดุ เป็นต้น

คุณลักษณะด้านวิชาชีพ พฤติกรรมบ่งชี้ที่สำคัญ ได้แก่ ความรับผิดชอบการตัดสินใจหรือการสั่งการของตนเอง คุณธรรมในการเป็นผู้นำ ความสามารถในการจูงใจ เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

แมกนุสัน (เทียน ตันติวิริยาภ. 2533 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Magnuson. 1971:78 - 91) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหาร พบว่า ผู้จัดการโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารได้นั้น จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะทางด้านส่วนตัวและทางด้านวิชาชีพ คือ

1. คุณลักษณะด้านส่วนตัว ได้แก่ มีความยุติธรรม มีความรอบรู้ มีอารมณ์มั่นคง มีความซื่อสัตย์และจริงใจ มีความเป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน เปิดเผยเข้าใจง่าย มีความคงเส้นคงวาและมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

2. คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่นได้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในวิชาการบริหารดี รู้จักการมอบหมายงาน มีความสามารถในการตัดสินใจ มีความสามารถต่อการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการวางแผนงานและจัดหน่วยงานดี ให้ความสนใจแก่ผู้ร่วมงาน รู้จักใช้อำนาจอย่างเหมาะสม มีวิธีการเข้าหาและ

ใช้ประโยชน์จากสิ่งนั้นได้ดี

สำหรับ สตอกดิลล์ (เกรียงไกร วณฺฐิต. 2527 : 21 ; อ้างอิงมาจาก Stogdill. 1974 : 74 - 75) ได้สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับการเป็นผู้นำ ซึ่งมีความเห็นคล้ายคลึงกับ แมกนุสัน (Magnuson) พบว่า ลักษณะผู้นำที่ดี คือ

1. ลักษณะทางกาย เป็นผู้นำที่แข็งแรง มีร่างกายเป็นสง่า
2. ภูมิหลังทางสังคม เป็นผู้นำที่มีการศึกษาและมีสถานะทางสังคมดี
3. สถิติปัญญา เป็นผู้นำที่มีสติปัญญาสูง มีการตัดสินใจดี มีทักษะในการสื่อความหมาย

และการพูด

4. บุคลิกภาพ เป็นผู้นำที่มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจริยธรรม
5. ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ผู้นำเป็นผู้ที่มีความปรารถนาจะทำดีที่สุด ปรารถนาที่จะรับผิดชอบ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มุ่งทำงาน
6. ลักษณะทางสังคม ผู้นำเป็นผู้ที่ปรารถนาจะร่วมมือกับคนอื่น มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกและคนอื่น ๆ เข้าสังคมได้เก่ง มีความเฉลียวฉลาดในการสังคม

ส่วน เบนจามิน (อนุพงศ์ ผลสุวรรณ. 2528 : 41 - 42 ; อ้างอิงมาจาก Benjamin. 1976 : 718 - 719 - A) ได้ศึกษาเกณฑ์การคัดเลือกครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาของชนกลุ่มน้อยในนิวยอร์ก และมีความเห็นทำนองเดียวกันกับ แมกนุสัน (Magnuson) และ สตอกดิลล์ (Stogdill) พบว่า คณะกรรมการการศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนต้องการครูใหญ่ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทและมีประกาศนียบัตร ที่ผ่านการทดสอบจากคณะกรรมการของรัฐ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ครูใหญ่ควรมีประสบการณ์ในการสอนและเคยเป็นครูผู้ช่วยครูใหญ่มาก่อน มีความซื่อสัตย์ มีสติปัญญาดี มีความสามารถในการคิดอย่างทันทีทันใด สำหรับในเรื่องอายุ เพศ และศาสนาของครูใหญ่ไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการคัดเลือก

ซึ่งเอ็ดการ์ต (เกรียงไกร วณฺฐิต. 2527 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Eckhardt. 1978 : 562 - 563 - A) ได้ศึกษาเกณฑ์การเลือกครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา ของคณะกรรมการการศึกษาในรัฐอิลลินอยส์ ผลการวิจัยมีความเห็นสอดคล้องกับ สตอกดิลล์ (Stogdill) เช่นกันคือคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนมีเกณฑ์การเลือกครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่แตกต่างกันและมีความต้องการครูใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์ ดังนี้ การรับรู้ในตำแหน่งหน้าที่ มีความมั่นคงทางอารมณ์มีทักษะในการตัดสินใจ มีทักษะ

ในการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ในบุคลิกภาพ มีการปรับตัวโดยรอบคอบ มีลักษณะทางศีลธรรม จรรยา มีสติปัญญา มีสุขภาพและมีมนุษยสัมพันธ์

ส่วน ฮัฟฟีนส์ (ไพทูร์ย์ โกนด์เตา.2535 : 35 ; อ้างอิงมาจาก Hufhines. 1984 : 705 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบแทกโซไมกซ์เพื่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยมีความเห็นแตกต่างไปจากนักวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นคือ ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารที่สามารถนำสภาพแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางการบริหาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารจะต้องศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การและผู้บริหารจะต้องแสดงบุคลิกภาพเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม โดยต้องคำนึงถึงภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม

จากผลการวิจัยที่นำมาเสนอ จะเห็นได้ว่าทั้งนักการศึกษาและนักวิจัย ต่างก็เสนอแนวคิดหรือผลงานวิจัยที่ครอบคลุมคุณลักษณะของผู้บริหารทั้ง 2 ด้านที่ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร อันได้แก่ คุณลักษณะด้านส่วนตัวและคุณลักษณะด้านวิชาชีพซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จะต้องพึงมีเพื่อให้เกิดความศรัทธาและเป็นที่ยอมรับนับถือของคณะครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ อันจะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาหรือองค์การเกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลสูงสุด ซึ่งผลของการวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้เป็นกรอบความคิดในการวิจัยและใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดขอบข่าย เนื้อหาของแบบสอบถามได้เป็นอย่างดี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่มีเพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้านส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แตกต่างกัน

2. ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่มีเพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางด้านวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา
ดังรายละเอียดการดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2537 ทั่วประเทศ รวม 31 โรงเรียน
จำนวน 1,030 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ ทั่วประเทศ ในปีการศึกษา 2537 ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 40 ของ
ประชากร การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้แนวทางการสุ่มจากตารางสุ่มของเครจซี่ และ
มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น
(Stratified Random Sampling) โดยใช้วุฒิและจำนวนครูของแต่ละโรงเรียนเป็นชั้น
ในการสุ่ม (ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศและประสบการณ์การปฏิบัติงาน ได้จากการสุ่มครั้งเดียว
กันกับการสุ่มตัวอย่างวุฒิการศึกษา) ได้กลุ่มตัวอย่าง 412 คน จากจำนวนประชากร 1,030 คน

แล้วนำกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้มาคำนวณตามสัดส่วนของประชากร ของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปทั่วทุกพื้นที่ของประชากร

จากวิธีการนี้ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างดังปรากฏในตาราง 1 - 4

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ศึกษาสงเคราะห์ เชียงดาว	11	4
2. ศึกษาสงเคราะห์ เลย์	31	12
3. ศึกษาสงเคราะห์ จิตต์อารี	40	16
4. ศึกษาสงเคราะห์ สกลนคร	40	16
5. ศึกษาสงเคราะห์ วัชรบุรี	39	16
6. ศึกษาสงเคราะห์ เพชรบูรณ์	39	16
7. ศึกษาสงเคราะห์ นราธิวาส	33	13
8. ศึกษาสงเคราะห์ นมทวน	42	17
9. ศึกษาสงเคราะห์ แม่จัน	38	15
10. ศึกษาสงเคราะห์ ชัยนาท	37	15
11. ศึกษาสงเคราะห์ แม่ฮ่องสอน	37	15
12. ศึกษาสงเคราะห์ ตาก	43	17
13. ศึกษาสงเคราะห์ บางกรวย	35	14
14. ศึกษาสงเคราะห์ เพชรบุรี	40	16
15. ศึกษาสงเคราะห์ เขาพนม	33	13
16. ศึกษาสงเคราะห์ น่าน	36	14
17. ศึกษาสงเคราะห์ น่างรอง	35	14

ตาราง 1 (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
18. ศึกษาสงเคราะห์พิทลุง	40	16
19. ศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี	36	14
20. ศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี	38	15
21. ศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ	17	7
22. ศึกษาสงเคราะห์โนนสมบูรณ์	22	9
23. ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่	40	16
24. ฟื้นฟูประชากรสัตว์	134	54
25. สมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต	15	6
26. ราชประชานุเคราะห์ 19	27	11
27. ราชประชานุเคราะห์ 20	17	7
28. ราชประชานุเคราะห์ 21	10	4
29. ราชประชานุเคราะห์ 22	11	4
30. ราชประชานุเคราะห์ 23	7	3
31. ราชประชานุเคราะห์ 24	7	3
รวม	1,030	412

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี ขึ้นไป	รวม	ต่ำกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี ขึ้นไป	รวม
1. ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่	1	10	11	1	3	4
2. ศึกษาสงเคราะห์เลย	-	31	31	-	12	12
3. ศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ	3	37	40	1	15	16
4. ศึกษาสงเคราะห์สกลนคร	5	35	40	2	14	16
5. ศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี	4	35	39	2	14	16
6. ศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์	3	36	39	1	15	16
7. ศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส	3	30	33	1	12	13
8. ศึกษาสงเคราะห์พนมทวน	7	35	42	3	14	17
9. ศึกษาสงเคราะห์แม่จัน	4	34	38	2	13	15
10. ศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท	3	34	37	1	14	15
11. ศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน	3	34	37	1	14	15
12. ศึกษาสงเคราะห์ตาก	8	35	43	3	14	17
13. ศึกษาสงเคราะห์บางกรวย	3	32	35	1	13	14
14. ศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี	5	35	40	2	14	16
15. ศึกษาสงเคราะห์เขาพนม	5	28	33	2	11	13
16. ศึกษาสงเคราะห์น่าน	4	32	36	2	12	14
17. ศึกษาสงเคราะห์นางรอง	3	32	35	1	13	14

ตาราง 2 (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ต่ำกว่า ปริญญาดรี	ปริญญาดรี ขึ้นไป	รวม	ต่ำกว่า ปริญญาดรี	ปริญญาดรี ขึ้นไป	รวม
18. ศึกษาสงเคราะห์พัทลุง	8	32	40	3	13	16
19. ศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี	3	33	36	1	13	14
20. ศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี	1	37	38	1	14	15
21. ศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ	2	15	17	1	6	7
22. ศึกษาสงเคราะห์โนนสมบูรณ์	5	17	22	2	7	9
23. ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่	2	38	40	1	15	16
24. ฃบูลประชาสรรค	19	115	134	7	47	54
25. สมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต	-	15	15	-	6	6
26. ราชประชานุเคราะห์ 19	4	23	27	2	9	11
27. ราชประชานุเคราะห์ 20	-	17	17	-	7	7
28. ราชประชานุเคราะห์ 21	1	9	10	-	4	4
29. ราชประชานุเคราะห์ 22	-	11	11	-	4	4
30. ราชประชานุเคราะห์ 23	-	7	7	-	3	3
31. ราชประชานุเคราะห์ 24	-	7	7	-	3	3
รวม	109	921	1,030	44	368	412

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่	6	5	11	1	3	4
2. ศึกษาสงเคราะห์เลย	15	16	31	6	6	12
3. ศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีฯ	9	31	40	9	7	16
4. ศึกษาสงเคราะห์สกลนคร	13	27	40	8	8	16
5. ศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรี	14	25	39	5	11	16
6. ศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์	17	22	39	6	10	16
7. ศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส	13	20	33	6	7	13
8. ศึกษาสงเคราะห์นันทน	16	26	42	7	10	17
9. ศึกษาสงเคราะห์แม่จัน	20	18	38	10	5	15
10. ศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท	17	20	37	5	10	15
11. ศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน	15	22	37	6	9	15
12. ศึกษาสงเคราะห์ตาก	14	29	43	5	12	17
13. ศึกษาสงเคราะห์บางกรวย	7	28	35	4	10	14
14. ศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี	17	23	40	7	9	16
15. ศึกษาสงเคราะห์เขื่อนม	11	22	33	5	8	13
16. ศึกษาสงเคราะห์น่าน	13	23	36	8	6	14
17. ศึกษาสงเคราะห์นางรอง	14	21	35	3	11	14
18. ศึกษาสงเคราะห์พัทลุง	12	28	40	8	8	16

ตาราง 3 (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
19. ศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี	12	24	36	8	6	14
20. ศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี	8	30	38	4	11	15
21. ศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ	8	9	17	3	4	7
22. ศึกษาสงเคราะห์โนนสมบูรณ์	9	13	22	4	5	9
23. ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่	18	22	40	8	8	16
24. พิบูลประชาสรรค์	39	95	134	21	33	54
25. สมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต	6	9	15	4	2	6
26. ราชประชานุเคราะห์ 19	9	18	27	5	6	11
27. ราชประชานุเคราะห์ 20	4	13	17	3	4	7
28. ราชประชานุเคราะห์ 21	4	6	10	1	3	4
29. ราชประชานุเคราะห์ 22	4	7	11	1	3	4
30. ราชประชานุเคราะห์ 23	3	4	7	1	2	3
31. ราชประชานุเคราะห์ 24	3	4	7	3	-	3
รวม	370	660	1,030	175	237	412

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ต่ำกว่า 10 ปี	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	รวม	ต่ำกว่า 10 ปี	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	รวม
1. ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่	7	4	11	2	2	4
2. ศึกษาสงเคราะห์เลย	22	9	31	8	4	12
3. ศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี	30	10	40	5	11	16
4. ศึกษาสงเคราะห์สกลนคร	12	28	40	6	10	16
5. ศึกษาสงเคราะห์วัชรบุรี	13	26	39	9	7	16
6. ศึกษาสงเคราะห์เพชรบูรณ์	16	23	39	10	6	16
7. ศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส	18	15	33	7	6	13
8. ศึกษาสงเคราะห์นนทบุรี	5	37	42	6	11	17
9. ศึกษาสงเคราะห์แม่จัน	16	22	38	6	9	15
10. ศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท	22	15	37	8	7	15
11. ศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน	24	13	37	11	4	15
12. ศึกษาสงเคราะห์ตาก	18	25	43	5	12	17
13. ศึกษาสงเคราะห์บางกรวย	9	26	35	4	10	14
14. ศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี	23	17	40	5	11	16
15. ศึกษาสงเคราะห์ขอนแก่น	20	13	33	4	9	13
16. ศึกษาสงเคราะห์น่าน	16	20	36	6	8	14

ตาราง 4 (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ต่ำกว่า 10 ปี	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	รวม	ต่ำกว่า 10 ปี	ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	รวม
17. ศึกษาสงเคราะห์นางรอง	18	17	35	6	8	14
18. ศึกษาสงเคราะห์พิทลุง	21	19	40	8	8	16
19. ศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี	15	21	36	7	7	14
20. ศึกษาสงเคราะห์สุราษฎร์ธานี	15	23	38	6	9	15
21. ศึกษาสงเคราะห์อำนาจเจริญ	10	7	17	3	4	7
22. ศึกษาสงเคราะห์โนนสมบูรณ์	12	10	22	4	5	9
23. ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่	8	32	40	6	10	16
24. ฟื้นฟูประชากรสัตว์	46	88	134	19	35	54
25. สมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต	8	7	15	2	4	6
26. ราชประชานุเคราะห์ 19	17	10	27	9	2	11
27. ราชประชานุเคราะห์ 20	14	3	17	3	4	7
28. ราชประชานุเคราะห์ 21	7	3	10	2	2	4
29. ราชประชานุเคราะห์ 22	6	5	11	2	2	4
30. ราชประชานุเคราะห์ 23	4	3	7	2	1	3
31. ราชประชานุเคราะห์ 24	5	2	7	3	-	3
รวม	472	558	1,030	184	228	412

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อทราบคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านส่วนตัว จำนวน 30 ข้อ และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ จำนวน 30 ข้อ รวม 60 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

พึงประสงค์ให้มีมากที่สุด	คิดเป็นน้ำหนัก 5
พึงประสงค์ให้มีมาก	คิดเป็นน้ำหนัก 4
พึงประสงค์ให้มีปานกลาง	คิดเป็นน้ำหนัก 3
พึงประสงค์ให้น้อย	คิดเป็นน้ำหนัก 2
พึงประสงค์ให้น้อยที่สุด	คิดเป็นน้ำหนัก 1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ประการอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ปรากฏในแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อประโยชน์ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้นนั้นเพื่อที่จะให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. ปรึกษากิจกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอรับคำแนะนำ

3. นำข้อมูลมาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ 2 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านส่วนตัว และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ด้านละ 30 ข้อ รวม 60 ข้อ ซึ่งใช้เป็นแบบสอบถามในตอนที่ 2

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วให้คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขสำนวน ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา และพฤติกรรม ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีความถูกต้องชัดเจน

5. หากคุณภาพของเครื่องมือ นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ดำเนินการดังนี้

5.1 หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและพฤติกรรมโดยวิธีการของ IC (Index of Congruence) แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีดังนี้

5.1.1 นายวิชัย เวียงสงค์ ผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา

5.1.2 นายวินัย พัฒนรัฐ ผู้เชี่ยวชาญ กรมสามัญศึกษา

5.1.3 นายประจวบ ทองวิจิต ผู้อำนวยการโรงเรียน

นิบุลย์ประชาสรรค์

5.1.4 นายวีรวัฒน์ รัตนธิดม ผู้อำนวยการโรงเรียน

ศึกษาสงเคราะห์ตาก

5.1.5 นายไพฑูรย์ คงศาสนาย หัวน้ำกลุ่มส่งเสริมการศึกษา

กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา

ผลจากการที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ทั้งคุณลักษณะด้านส่วนตัวและคุณลักษณะด้านวิชาชีพ รวม 60 ข้อแล้ว ผลปรากฏว่า คุณลักษณะด้านส่วนตัวส่วนใหญ่ได้ค่า Index of Congruence (IC) เป็น 1.00 ยกเว้นข้อ 10 มีค่า 0.80 และข้อ 24, 28 มีค่า 0.60 ส่วนคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้ค่า IC เป็น 1.00 ทุกข้อ

5.2 นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out)

กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปหาค่าความเชื่อมั่น

5.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach.

1970 : 161) ทั้งในคุณลักษณะด้านส่วนตัวและคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ผลการวิเคราะห์ พบว่า

5.3.1 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .9699

5.3.2 ค่าความเชื่อมั่นคุณลักษณะด้านส่วนตัว = .9429

5.3.3 ค่าความเชื่อมั่นคุณลักษณะด้านวิชาชีพ = .9553

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยถึงผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือของผู้ผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ ถึงผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ขอความร่วมมือให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามพร้อมกับ จัดช่องติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามกลับคืนถึงผู้วิจัย ใช้เวลาประมาณ 15 วัน
3. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 412 ฉบับ ได้รับคืนเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 378 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.75

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งพบว่ามีความสมบูรณ์ 378 ฉบับ
2. หาค่าร้อยละ จากแบบสอบถามตอนที่ 1 คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรอิสระ คือ เพศ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ

ฟังประสงค์มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ฟังประสงค์มาก	ให้	4	คะแนน
ฟังประสงค์ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ฟังประสงค์น้อย	ให้	2	คะแนน
ฟังประสงค์น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

4. หาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมที่ฟังประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เป็นรายข้อและรายด้าน และใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายตามแนวทางของของเบส (Best. 1970 : 175) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง ฟังประสงค์ให้มีคุณลักษณะด้านนั้นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง ฟังประสงค์ให้มีคุณลักษณะด้านนั้นมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง ฟังประสงค์ให้มีคุณลักษณะด้านนั้นปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง ฟังประสงค์ให้มีคุณลักษณะด้านนั้นน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง ฟังประสงค์ให้มีคุณลักษณะด้านนั้นน้อยที่สุด

5. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของพฤติกรรมที่ฟังประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามทักษะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สังกัดกรมสามัญศึกษา

6. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่ฟังประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามทักษะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิต่าง การศึกษาประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยใช้ t - test แบบ Independent Sample

7. ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 106 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 378 คน คิดเป็นร้อยละ 28.04 เมื่อนำมาตรวจดูแล้วปรากฏว่า ข้อความเหล่านั้น ซ้ำ ๆ กับคุณลักษณะที่ฟังประสงค์ทั้ง 2 ด้าน ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ผู้วิจัย จึงไม่นำมาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 64)

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	ΣS_i^2	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171)

5. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่มี เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน โดยใช้สูตร t - test แบบ Independent Sample

5.1 ในกรณีที่มีข้อตกลงเบื้องต้นว่า ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{(S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2)^2}{\frac{(S_1^2/n_1)^2}{n_1 - 1} + \frac{(S_2^2/n_2)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

(ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 86)

5.2 ในกรณีที่ข้อมูลลงเบื้องต้นว่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่มเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2 (1/n_1 + 1/n_2)}}$$

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ t

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

(ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 86)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N แทน จำนวนครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของตัวแปร (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร (Standard Deviation)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution

การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอเป็นตอน ๆ ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มี เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงานที่ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตลอดจน การเปรียบเทียบทัศนะของครูที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพ จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ซึ่งการวิเคราะห์ครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง และแสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ดังรายละเอียดในตาราง 3 - 4

ตาราง 5 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์	ได้รับคืนคิดเป็นร้อยละ
ครู	412	378	91.75

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำนวน 412 ฉบับ ได้รับคืน เฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 378 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 91.75

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและ ประสบการณ์การทำงาน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	166	43.90
หญิง	212	56.10
รวม	378	100.00
<u>วุฒิการศึกษา</u>		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	44	11.60
ปริญญาตรีขึ้นไป	334	88.40
รวม	378	100.00
<u>ประสบการณ์ในการทำงาน</u>		
ไม่เกิน 10 ปี	174	46.00
เกิน 10 ปี	204	54.00
รวม	378	100.00

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นครูหญิงจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 นอกนั้นเป็นครูชาย ถ้าจำแนกตามวุฒิการศึกษา จะเห็นว่าครูส่วนใหญ่มีวุฒิดีการศึกษาดั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป - คือ มีจำนวนถึง 334 คน คิดเป็นร้อยละ 88.40 นอกนั้นมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และถ้าจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน จะเห็นว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน เกิน 10 ปี มีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 ที่เหลือมีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ดังรายละเอียดในตาราง 7 - 9

ตาราง 7 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านส่วนตัว ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ครูศึกษาสงเคราะห์ N = 378	
		$\bar{X}$	S.D.
1.	เป็นผู้ที่แต่งกายสะอาด เรียบร้อย และปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.41	0.65
2.	มีความสุขุม รอบคอบ และเก็บความรู้สึกได้ดี	4.49	0.69
3.	มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ	4.48	0.63
4.	ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.49	0.63
5.	มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ	4.54	0.65
6.	ให้เกียรติยกย่องชมเชยผู้ที่ควรยกย่องได้อย่างเหมาะสม	4.48	0.66
7.	มีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.63	0.61
8.	มีความเป็นกันเองและห่วงใยผู้ร่วมงานเสมอหน้ากัน	4.49	0.68

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ครูศึกษาสงเคราะห์ N= 378	
		$\bar{X}$	S.D.
9.	มีวาจาไพเราะ สามารถพูดโน้มน้าว หรือแสดงเหตุผล เป็นที่น่าศรัทธา	4.44	0.67
10.	เป็นคนสุภาพอ่อนน้อมมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถปรับตัวเข้า กับคนทุกระดับได้	4.51	0.62
11.	มีความเมตตา กรุณา ชอบช่วยเหลือผู้อื่น	4.45	0.66
12.	สามารถเป็นแบบอย่างในการสร้างพื้นฐาน การประหยัด การพึ่งพาตนเองให้แก่ผู้ร่วมงานและนักเรียนได้	4.41	0.65
13.	มีความโอบอ้อมอารีต่อผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป	4.46	0.63
14.	มีความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่	4.69	0.53
15.	มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคน	4.66	0.62
16.	เป็นคนตรงต่อเวลา	4.51	0.65
17.	มีการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างฉับพลัน	4.57	0.58
18.	มีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ และกล้ารับผิดชอบงาน ด้วยความมั่นใจ	4.65	0.56
19.	รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง หากเกิดการผิดพลาด	4.60	0.59
20.	มีแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดี	4.45	0.65
21.	มีความสามารถในการหาแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	4.51	0.61

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ครูศึกษาสงเคราะห์ N = 378	
		$\bar{X}$	S.D.
22.	เป็นผู้ที่เลื่อมใสในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และศรัทธาต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยสามารถนำวิธีการไปปลูกฝังให้แก่ผู้ร่วมงานและนักเรียนได้	4.52	0.61
23.	เป็นผู้มองเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสามารถปลูกฝังให้นักเรียนปฏิบัติได้	4.43	0.62
24.	เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้	4.44	0.68
25.	เป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น	4.46	0.63
26.	เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและเข้าใจในสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง	4.52	0.65
27.	ผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน	4.26	0.82
28.	ต้องมีความใกล้ชิดและเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานและนักเรียนจนเกิดบรรยากาศอบอุ่นขึ้นในโรงเรียน	4.50	0.65
29.	พยายามส่งเสริมและให้กำลังใจแก่นักเรียน ครู และบุคลากรอื่นในขณะปฏิบัติกิจกรรมพิเศษอยู่เสมอ	4.48	0.66
30.	มีความเอาใจใส่ในเรื่องสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรอยู่เสมอพร้อมทั้งหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตให้ดียิ่งขึ้น	4.47	0.63
รวมเฉลี่ย		4.50	0.55

จากตาราง 7 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ด้านส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะคุณลักษณะเกี่ยวกับ ความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่ ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน ความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ เป็นคุณลักษณะที่อยู่อันดับต้น ๆ ของระดับความพึงประสงค์มากที่สุด ส่วนคุณลักษณะที่เกี่ยวกับผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำอยู่ในบริเวณโรงเรียน เป็นคุณลักษณะที่อยู่ในอันดับท้าย แต่ก็อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงประสงค์มาก

ตาราง 8 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ครูศึกษาสงเคราะห์ N = 378	
		$\bar{X}$	S.D.
1.	มีความรู้อย่างน้อยปริญญาตรี	4.39	0.78
2.	มีความรอบรู้เรื่องสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และติดตามความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ	4.37	0.64
3.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบการบริหาร การศึกษานโยบายการศึกษาของชาติ และการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม	4.60	0.55
4.	มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยาพัฒนาการและการแนะแนวเป็นอย่างดี	4.47	0.61
5.	มีความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และประเมินผลการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.46	0.63
6.	ส่งเสริมและให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ครูให้มากที่สุด	4.46	0.65

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ครูศึกษาสงเคราะห์ N = 378	
		$\bar{X}$	S.D.
7.	มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนโยบาย และเป้าหมายของ การจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี	4.59	0.55
8.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรของ โรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี และสามารถนิเทศให้แก่ครูได้	4.53	0.58
9.	ต้องสัมผัสกับสภาพท้องถิ่นและสภาพครอบครัวของนักเรียน ศึกษาสงเคราะห์ตามสมควร	4.28	0.70
10.	ต้องเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาแล้วอย่างน้อย 5 ปี	4.28	0.87
11.	ต้องมีประสบการณ์ทางการบริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หรือผ่านการอบรมหลักสูตรทางด้านการบริหารมาก่อน	4.49	0.68
12.	สามารถนำประสบการณ์ทางการบริหาร มาบริหารงานให้ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ	4.56	0.57
13.	มีความรู้และแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงาน ธุรการ การเงิน และการพัสดุ	4.61	0.56
14.	มีความรู้ความสามารถในเรื่องการวางแผนและการจัดทำ งบประมาณ	4.49	0.58
15.	รู้จักนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ใน การบริหารงาน	4.36	0.63
16.	มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นใน หน่วยงาน	4.60	0.58
17.	เปิดโอกาสให้ผู้ทำงานบกพร่องได้ทำงานแก้ตัวใหม่	4.39	0.64

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ครูศึกษาสงเคราะห์ N = 378	
		$\bar{X}$	S.D.
18.	สามารถเสริมสร้างผู้ร่วมงานและนักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม	4.51	0.59
19.	มีความสามารถในการใช้คนให้ถูกกับงาน และสร้าง บรรยากาศให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ทำงานอย่างเต็มที่	4.58	0.61
20.	ต้อง ไม่ตำหนิตัวผู้อื่นผู้ร่วมงานต่อหน้าผู้อื่น	4.51	0.74
21.	สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.46	0.61
22.	มีความสามารถในการ ติดตาม ควบคุม และกำกับงานให้ ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาสงเคราะห์	4.49	0.61
23.	การสั่งงานมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ ผู้ร่วมงานสามารถ ปฏิบัติได้ถูกต้อง	4.58	0.61
24.	มีความสามารถในการบริหารงานบุคลากรและการพัฒนา บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	4.62	0.55
25.	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้ก้าวหน้า ตามโอกาสอันควร	4.55	0.60
26.	รู้จักสอนงานและพัฒนาทักษะในการทำงานของบุคลากรใน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่เสมอ	4.45	0.65
27.	สามารถนำความขัดแย้งมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทาง สร้างสรรค์	4.41	0.69

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ครูศึกษาสงเคราะห์ N = 378	
		$\bar{X}$	S.D.
28.	มีความสามารถในการประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และหน่วยงานอื่นได้เป็นอย่างดี	4.50	0.61
29.	สามารถประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนและจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนศึกษาสงเคราะห์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.34	0.74
30.	สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและสามารถดึงชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้อย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.69
รวมเฉลี่ย		4.48	0.55

จากตาราง 8 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ด้านวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เห็นว่าเป็นคุณลักษณะที่อยู่ในระดับความพึงประสงค์ระดับมาก โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหารบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ความรู้ความแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน การพัสดุ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบการบริหารการศึกษา นโยบายการศึกษาของชาติและการศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม เป็นคุณลักษณะที่อยู่ในอันดับต้น ๆ และอยู่ในระดับความพึงประสงค์มากที่สุด ส่วนคุณลักษณะเกี่ยวกับเคยสัมผัสกับสภาพท้องถิ่น สภาพครอบครัวของนักเรียนมาก่อนและเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มาก่อน เป็นคุณลักษณะที่อยู่ในอันดับท้าย ๆ แต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

ตาราง 9 คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ครูศึกษาสงเคราะห์ N = 378	
	$\bar{X}$	S.D.
คุณลักษณะด้านส่วนตัว	4.50	0.55
คุณลักษณะด้านวิชาชีพ	4.48	0.55
รวมเฉลี่ย	4.49	0.54

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวม ของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่ในระดับความ
พึงประสงค์มาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูมีความพึงประสงค์มากที่สุด ในคุณลักษณะด้าน
ส่วนตัวและมีความพึงประสงค์มากในคุณลักษณะด้านวิชาชีพ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา
และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ดังรายละเอียดในตาราง 10 - 20

ตาราง 10 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านส่วนตัว ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ชาย N = 166		หญิง N = 212		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	เป็นผู้ที่แต่งกายสะอาด เรียบร้อย และ ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.36	0.66	4.44	0.64	-1.22
2.	มีความสุ่ม รอบคอบ และเก็บความรู้สึกได้ดี	4.45	0.69	4.53	0.68	-1.16
3.	มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ	4.51	0.58	4.46	0.67	0.83
4.	ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.54	0.62	4.45	0.64	1.27
5.	มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ	4.52	0.68	4.55	0.63	-0.41
6.	ให้เกียรติยกย่องชมเชยผู้ที่ควรยกย่องได้ อย่างเหมาะสม	4.49	0.67	4.48	0.65	0.26
7.	มีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้า และลับหลัง	4.66	0.56	4.60	0.64	0.84
8.	มีความเป็นกันเองและห่วงใยผู้ร่วมงาน เสมอหน้ากัน	4.52	0.63	4.47	0.71	0.75
9.	มีวาจาไพเราะ สามารถพูดโน้มน้าวหรือ แสดงเหตุผลเป็นที่น่าศรัทธา	4.45	0.67	4.44	0.68	0.03
10.	เป็นคนสุภาพอ่อนน้อมมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถปรับตัวเข้ากับคนทุกระดับได้	4.57	0.55	4.46	0.67	1.65
11.	มีความเมตตา กรุณา ชอบช่วยเหลือผู้อื่น	4.51	0.64	4.40	0.67	1.70

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ชาย N = 166		หญิง N = 212		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
12.	สามารถเป็นแบบอย่างในการสร้างพื้นฐาน การประหยัด การพึ่งพาตนเองให้แก่ ผู้ร่วมงานและนักเรียนได้	4.41	0.63	4.41	0.66	0.06
13.	มีความโอบอ้อมอารีต่อผู้ร่วมงานและบุคคล ทั่วไป	4.47	0.60	4.45	0.65	0.35
14.	มีความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่	4.66	0.52	4.72	0.53	-1.19
15.	มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคน	4.70	0.56	4.62	0.66	1.30
16.	เป็นคนตรงต่อเวลา	4.52	0.67	4.50	0.64	0.29
17.	มีการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้อย่างฉับพลัน	4.60	0.57	4.55	0.59	0.91
18.	มีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ และ กล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ	4.66	0.53	4.64	0.59	0.36
19.	รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง หากเกิดการผิดพลาด	4.60	0.61	4.59	0.58	0.03
20.	มีแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงานที่ก่อให้เกิด เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี	4.43	0.63	4.46	0.66	-0.52
21.	มีความสามารถในการหาแนวทางแก้ปัญหา ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.46	0.59	4.54	0.62	-1.18

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ชาย N = 166		หญิง N = 212		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
22.	เป็นผู้ที่เลื่อมใสในสถาบัน ชำดี ศาสนา พระมหากษัตริย์และศรัทธาต่อการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย โดยสามารถนำวิธีการ ไปปลูกฝังให้แก่ผู้ร่วมงานและนักเรียนได้	4.55	0.59	4.49	0.63	0.91
23.	เป็นผู้มองเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสามารถปลูกฝังให้นักเรียนปฏิบัติได้	4.45	0.61	4.41	0.64	0.64
24.	เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้	4.49	0.69	4.41	0.68	1.10
25.	เป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่น	4.50	0.63	4.42	0.63	1.16
26.	เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและเข้าใจ ในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง	4.55	0.65	4.49	0.65	0.95
27.	ผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณ โรงเรียน	4.25	0.82	4.27	0.81	-0.26
28.	ต้องมีความใกล้ชิดและเป็นกันเองกับ ผู้ร่วมงานและนักเรียนจนเกิดบรรยากาศ อบอุ่นกันในโรงเรียน	4.58	0.59	4.44	0.69	2.13*
29.	พยายามส่งเสริมและให้กำลังใจแก่นักเรียน ครูและบุคลากรอื่นในขณะปฏิบัติกิจกรรมพิเศษ อยู่เสมอ	4.58	0.61	4.41	0.69	2.56*

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ชาย N = 166		หญิง N = 212		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
30.	มีความเอาใจใส่ในเรื่องสุขภาพกาย สุขภาพจิต ของนักเรียนและบุคลากรอยู่เสมอ พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้มีสุขภาพ กาย สุขภาพจิตให้ดียิ่งขึ้น	4.48	0.59	4.45	0.66	0.44
รวมเฉลี่ย		4.52	0.54	4.49	0.56	0.71

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ ด้านส่วนตัวของ
ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตาม
เพศ ผลปรากฏว่า ครูชายมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ครูหญิงมีความพึงประสงค์
อยู่ในระดับมากและทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
เพียง 2 คุณลักษณะ คือ พยายามส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ครู นักเรียน และบุคลากรอื่น
ในขณะปฏิบัติกิจกรรมอยู่เสมอ มีความใกล้ชิดและเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานจนเกิดบรรยากาศที่
อบอุ่น โดยทั้ง 2 คุณลักษณะ ครูชายมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ครูหญิงมีความ
พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

พิจารณาคุณลักษณะเป็นรายข้อพบว่า ครูชายกับครูหญิงให้อันดับความสำคัญของคุณลักษณะ รายข้อแตกต่างกัน คือครูชายมีความเห็นว่าคุณลักษณะเกี่ยวกับ ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน ความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ ความซื่อสัตย์ สุจริต ต่อหน้าที่ ความจริงใจกับทุกคนทั้งต่อหน้าและลับหลังเป็นคุณลักษณะที่กลุ่มเพศชายให้ความสำคัญ อยู่ในอันดับต้น ๆ และคุณลักษณะเกี่ยวกับ ผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำอยู่ในบริเวณโรงเรียน ครูชายให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่ก็ยังอยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

ส่วนครูหญิง มีความเห็นว่า คุณลักษณะเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่ ความกล้าที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน เป็นคุณลักษณะที่ครูหญิงให้ความสำคัญอยู่ในอันดับต้น ๆ ผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำอยู่ในบริเวณโรงเรียน เป็นคุณลักษณะที่ครูหญิงให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

เป็นที่น่าสังเกตว่า คุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถเป็นแบบอย่างในการสร้างพื้นฐาน การประหยัด การพึ่งพาตนเองให้แก่ผู้ร่วมงานและนักเรียน ครูชาย และครูหญิงให้ความสำคัญ ประสงค์เท่ากันและผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำอยู่ในบริเวณโรงเรียน ทั้งครูชายและครูหญิง ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ชาย N = 166		หญิง N = 212		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีความรู้อย่างน้อยปริญญาตรี	4.46	0.69	4.34	0.84	1.46
2.	มีความรอบรู้เรื่องสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และติดตามความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ	4.36	0.60	4.38	0.67	-0.31
3.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบการบริหาร การศึกษานโยบายการศึกษาของชาติ และ การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม	4.61	0.55	4.59	0.56	0.33
4.	มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยา พัฒนาการและการแนะแนวเป็นอย่างดี	4.42	0.62	4.50	0.61	-1.31
5.	มีความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.43	0.65	4.48	0.60	-0.73
6.	ส่งเสริมและให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ครูให้ มากที่สุด	4.45	0.64	4.46	0.66	-0.15
7.	มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนโยบายและ เป้าหมายของการจัดการศึกษาสงเคราะห์ เป็นอย่างดี	4.67	0.51	4.53	0.57	2.40*
8.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรของ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี และ นิเทศให้แก่ครูได้	4.54	0.55	4.52	0.60	0.39

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ชาย N = 166		หญิง N = 212		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9.	ต้องสัมผัสกับสภาพท้องถิ่นและสภาพครอบครัว ของนักเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามสมควร	4.27	0.69	4.29	0.70	-0.30
10.	ต้องเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาแล้ว อย่างน้อย 5 ปี	4.32	0.82	4.24	0.91	0.87
11.	ต้องมีประสบการณ์ทางการบริหารโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์หรือผ่านการอบรมหลักสูตร ทางด้านการบริหารมาก่อน	4.47	0.67	4.51	0.69	-0.63
12.	สามารถนำประสบการณ์ทางการบริหาร มา บริหารงานให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.57	0.56	4.56	0.57	0.27
13.	มีความรู้และแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการการเงิน และการพัสดุ	4.65	0.51	4.58	0.59	1.14
14.	มีความรู้ความสามารถในเรื่องการวางแผน และการจัดทำงบประมาณ	4.47	0.60	4.50	0.57	-0.50
15.	รู้จักนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการบริหารงาน	4.38	0.64	4.34	0.62	0.54
16.	มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีให้ เกิดขึ้นในหน่วยงาน	4.63	0.55	4.57	0.59	1.04
17.	เปิดโอกาสให้ผู้ทำงานบกพร่องได้ทำงาน แก้ตัวใหม่	4.38	0.60	4.39	0.67	-0.18

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ชาย N = 166		หญิง N = 212		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
18.	สามารถเสริมสร้างผู้ร่วมงานและนักเรียน ให้มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม	4.54	0.58	4.49	0.60	0.84
19.	มีความสามารถในการใช้คนให้ถูกกับงาน และ สร้างบรรยากาศให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ได้ทำงานอย่างเต็มที่	4.60	0.59	4.57	0.62	0.41
20.	ต้องไม่ตำหนิตัวผู้อื่นผู้ร่วมงานต่อหน้าผู้อื่น	4.55	0.73	4.48	0.74	0.94
21.	สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.48	0.60	4.44	0.62	0.61
22.	มีความสามารถในการ ติดตาม ควบคุมและ กำกับงานให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของ การจัดการศึกษาสงเคราะห์	4.54	0.59	4.45	0.62	1.50
23.	การสั่งงานมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	4.61	0.54	4.55	0.67	0.91
24.	มีความสามารถในการบริหารงานบุคลากร และการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์	4.64	0.53	4.61	0.57	0.52
25.	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ได้ก้าวหน้าตามโอกาสอันควร	4.59	0.58	4.51	0.62	1.29
26.	รู้จักสอนงานและพัฒนาทักษะในการทำงานของ บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่เสมอ	4.48	0.62	4.42	0.67	0.85

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ชาย N = 166		หญิง N = 212		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
27.	สามารถนำความขัดแย้งมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในทางสร้างสรรค์	4.46	0.66	4.37	0.71	1.28
28.	มีความสามารถในการประสานงานกับบุคลากร ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และหน่วยงานอื่น ได้เป็นอย่างดี	4.55	0.58	4.46	0.63	1.43
29.	สามารถประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนและ จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนศึกษา สงเคราะห์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.40	0.69	4.30	0.78	1.39
30.	สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและ สามารถดึงชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมกับ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้อย่างสม่ำเสมอ	4.45	0.69	4.39	0.68	0.83
รวมเฉลี่ย		4.50	0.54	4.46	0.56	0.85

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ด้านวิชาชีพของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จำแนกตามเพศ
ผลปรากฏว่า ครูชายมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ครูหญิงมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับ

มาก ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงคุณลักษณะเดียว คือ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนโยบาย เป้าหมายของการจัดการศึกษา สงเคราะห์เป็นอย่างดี โดยครูชายให้ความพึงประสงค์สูงกว่าครูหญิง และอยู่ในระดับความพึงประสงค์มากที่สุด นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

ถ้าพิจารณาคูณลักษณะเป็นรายข้อพบว่า ครูชายและครูหญิง ให้อันดับความสำคัญของคุณลักษณะรายข้อแตกต่างกัน คือ ครูชาย มีความเห็นว่าคุณลักษณะเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องนโยบาย และเป้าหมายของการจัดการศึกษาสงเคราะห์ มีความรู้ความแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและการพัสดุ ความสามารถในการบริหารงานบุคลากร และพัฒนาบุคลากร เป็นคุณลักษณะที่สำคัญอยู่ในอันดับต้น ๆ ส่วนการสัมผัสกับสภาพท้องถิ่น สภาพครอบครัวของนักเรียนมาก่อน ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายแต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

สำหรับครูหญิง มีความเห็นว่า คุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารงานบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบการบริหารการศึกษา นโยบายการศึกษา การศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม ความรู้ความแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและการพัสดุ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญอยู่ในอันดับต้น ๆ ส่วนเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อน ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

ตาราง 12 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ชาย N = 166		หญิง N = 212		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
คุณลักษณะด้านส่วนตัว	4.52	0.54	4.49	0.56	0.71
คุณลักษณะด้านวิชาชีพ	4.50	0.54	4.46	0.56	0.85
รวมเฉลี่ย	4.51	0.53	4.47	0.55	0.83

จากตาราง 12 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ ผลปรากฏว่า
ครูชายมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ครูหญิงมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ซึ่งทั้ง
ครูชายและครูหญิงมีความพึงประสงค์คุณลักษณะด้านส่วนตัวสูงกว่าคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ถ้า
พิจารณาระหว่างกลุ่ม พบว่า ครูชาย มีความพึงประสงค์ของคุณลักษณะทั้งด้านส่วนตัวและด้าน
วิชาชีพสูงกว่าครูหญิง

ตาราง 13 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านส่วนตัว ของผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ต่ำกว่าปริญญาตรี N = 44		ปริญญาตรีขึ้นไป N = 334		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	เป็นผู้ที่แต่งกายสะอาด เรียบร้อยและปฏิบัติ ตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.43	0.59	4.40	0.66	0.26
2.	มีความสุข รอบคอบ และเก็บความรู้สึกได้ดี	4.57	0.55	4.48	0.70	0.95
3.	มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ	4.50	0.55	4.48	0.64	0.21
4.	ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.61	0.49	4.47	0.65	1.71
5.	มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ	4.61	0.54	4.53	0.66	0.80
6.	ให้เกียรติยกย่องชมเชยผู้ที่ควรยกย่องได้ อย่างเหมาะสม	4.61	0.54	4.47	0.67	1.39
7.	มีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและ และลับหลัง	4.77	0.42	4.61	0.62	2.28*
8.	มีความเป็นกันเองและห่วงใยผู้ร่วมงานเสมอ หน้ากัน	4.61	0.49	4.48	0.70	1.61
9.	มีวาจาไพเราะ สามารถพูดโน้มน้าวหรือ แสดงเหตุผลเป็นที่น่าศรัทธา	4.50	0.59	4.44	0.68	0.58
10.	เป็นคนสุภาพอ่อนน้อมมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถปรับตัวเข้ากับคนทุกระดับได้	4.55	0.55	4.50	0.63	0.42
11.	มีความเมตตา กรุณา ชอบช่วยเหลือผู้อื่น	4.52	0.63	4.44	0.66	0.81
12.	มีความซื่อสัตย์สุจริตต่องาน ในหน้าที่	4.68	0.52	4.69	0.53	-0.15

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t
		N = 44		N = 334		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
13.	สามารถเป็นแบบอย่างในการสร้างพื้นฐาน การประหยัด การพึ่งพาตนเองให้แก่ผู้ร่วมงาน และนักเรียนได้	4.43	0.59	4.40	0.65	0.27
14.	มีความโอ้อ้อมอารีต่อผู้ร่วมงานและบุคคล ทั่วไป	4.55	0.50	4.45	0.64	0.93
15.	มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคน	4.66	0.57	4.66	0.63	0.00
16.	เป็นคนตรงต่อเวลา	4.43	0.63	4.52	0.66	-0.88
17.	มีการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ อย่างฉับพลัน	4.61	0.54	4.57	0.59	0.51
18.	มีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ และกล้า รับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ	4.64	0.57	4.65	0.56	-0.18
19.	รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง หาก เกิดการผิดพลาด	4.59	0.54	4.60	0.60	-0.05
20.	มีแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงานที่ก่อให้เกิด เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี	4.45	0.59	4.45	0.65	0.08
21.	มีความสามารถในการหาแนวทางแก้ปัญหา ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.45	0.59	4.51	0.61	-0.59
22.	เป็นผู้มองเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสามารถปลูกฝังให้นักเรียนปฏิบัติได้	4.50	0.59	4.42	0.63	0.81
23.	เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้	4.48	0.59	4.44	0.69	0.34

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t
		N = 44		N = 334		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
24.	เป็นผู้ที่เลื่อมใสในสถาบัน ชาติ ศาสนา พระ มหากษัตริย์และศรัทธาต่อการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย โดยสามารถนำวิธี การไปปลูกฝังให้แก่ผู้ร่วมงานและนักเรียนได้	4.55	0.59	4.51	0.61	0.34
25.	เป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่น	4.45	0.55	4.46	0.64	-0.03
26.	เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและเข้าใจใน สิทธิและหน้าที่ของตนเอง	4.57	0.50	4.51	0.67	0.67
27.	ผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน	4.57	0.59	4.22	0.83	3.51
28.	ต้องมีความใกล้ชิดและเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานและ นักเรียนจนเกิดบรรยากาศอบอุ่นขึ้นในโรงเรียน	4.64	0.57	4.48	0.66	1.49
29.	พยายามส่งเสริมให้กำลังใจแก่นักเรียน ครูและ บุคลากรอื่นในขณะปฏิบัติกิจกรรมพิเศษอยู่เสมอ	4.52	0.66	4.48	0.66	0.44
30.	มีความเอาใจใส่ในเรื่องสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรอยู่เสมอ พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตให้ดียิ่งขึ้น	4.48	0.55	4.46	0.64	0.13
รวมเฉลี่ย		4.55	0.50	4.49	0.56	0.84

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัว ของผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลปรากฏว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 มีเพียง 2 คุณลักษณะ คือ มีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีให้ความสำคัญสูงกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปและอยู่ในระดับความพึงประสงค์มากที่สุด ส่วนคุณลักษณะผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำอยู่ในบริเวณโรงเรียน ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก นอกนั้น ไม่พบความแตกต่าง

ถ้าพิจารณาคุณลักษณะเป็นรายข้อ พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ให้อันดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์แตกต่างกันครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความเห็นว่า คุณลักษณะเกี่ยวกับ มีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่ ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานเป็นคุณลักษณะที่อยู่ในอันดับต้น ๆ ส่วนการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

สำหรับครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความเห็นว่า คุณลักษณะเกี่ยวกับ ความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่ ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน ความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ เป็นคุณลักษณะที่อยู่ในอันดับต้น ๆ ส่วนผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน กลุ่มนี้ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

เป็นที่น่าสังเกตว่าคุณลักษณะเกี่ยวกับมีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานมีแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ให้ความสำคัญทั้ง 2 คุณลักษณะนี้เท่ากันพอดี

ตาราง 14 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ต่ำกว่าปริญญาตรี N = 44		ปริญญาตรีขึ้นไป N = 334		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีความรู้อย่างน้อยปริญญาตรี	4.48	0.66	4.38	0.80	0.77
2.	มีความรอบรู้เรื่องสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และติดตามความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ	4.36	0.57	4.37	0.65	-0.10
3.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบการบริหาร การศึกษานโยบายการศึกษาของชาติ และ การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม	4.50	0.55	4.62	0.56	-1.25
4.	มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยา พัฒนาการและการแนะแนวเป็นอย่างดี	4.45	0.59	4.47	0.69	-0.16
5.	มีความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.43	0.59	4.46	0.63	-0.32
6.	ส่งเสริมและให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ครูให้ มากที่สุด	4.45	0.63	4.46	0.66	-0.03
7.	มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนโยบายและเป้า หมายของการจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี	4.63	0.49	4.59	0.56	0.56
8.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรของ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี และ สามารถนิเทศก์ให้แก่ครูได้	4.61	0.54	4.52	0.58	1.03

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ต่ำกว่าปริญญตรี N = 44		ปริญญตรีขึ้นไป N = 334		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9.	ต้องสัมผัสกับสภาพท้องถิ่นและสภาพครอบครัว ของนักเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามสมควร	4.34	0.65	4.28	0.70	0.59
10.	ต้องเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาแล้ว อย่างน้อย 5 ปี	4.57	0.66	4.24	0.89	2.99*
11.	ต้องมีประสบการณ์ทางการบริหารโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์หรือผ่านการอบรมหลักสูตร ทางด้านการบริหารมาก่อน	4.64	0.57	4.48	0.70	1.47
12.	สามารถนำประสบการณ์ทางการบริหาร มาบริหารงานให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.68	0.47	4.55	0.58	1.48
13.	มีความรู้และแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการการเงิน และการพัสดุ	4.66	0.53	4.61	0.56	.57
14.	มีความรู้ความสามารถในเรื่องการวางแผน และการจัดทำงบประมาณ	4.59	0.54	4.47	0.59	1.06
15.	รู้จักงานวัดกรรม และเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการบริหารงาน	4.45	0.63	4.35	0.63	1.26
16.	มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีให้ เกิดขึ้นในหน่วยงาน	4.70	0.46	4.58	0.59	1.31
17.	เปิดโอกาสให้ผู้ทำงานบกพร่อง ได้ทำงาน แก้ตัวใหม่	4.50	0.59	4.37	0.64	1.26

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ต่ำกว่าปริญญาดรี		ปริญญาดรีขึ้นไป		t
		N = 44		N = 334		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
18.	สามารถเสริมสร้างผู้ร่วมงานและนักเรียนให้ มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม	4.59	0.54	4.50	0.60	.92
19.	มีความสามารถในการใช้คนให้ถูกกับงาน และสร้างบรรยากาศให้บุคลากรในโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ได้ทำงานอย่างเต็มที่	4.66	0.57	4.57	0.61	0.89
20.	ต้อง ไม่ตำหนิติเตียนผู้ร่วมงานต่อหน้าผู้อื่น	4.59	0.62	4.50	0.75	0.79
21.	สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.45	0.59	4.46	0.62	-0.07
22.	มีความสามารถในการ ติดตาม ควบคุมและ กำกับงานให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของ การจัดการศึกษาสงเคราะห์	4.59	0.50	4.48	0.62	1.18
23.	การสั่งงานมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	4.59	0.59	4.57	0.62	0.16
24.	มีความสามารถในการบริหารงานบุคลากร และการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์	4.68	0.48	4.61	0.56	0.77
25.	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ได้ก้าวหน้าตามโอกาสอันควร	4.61	0.58	4.54	0.61	0.80
26.	รู้จักสอนงานและพัฒนาทักษะในการทำงานของ บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่เสมอ	4.55	0.55	4.44	0.67	1.04

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ต่ำกว่าปริญญาตรี N = 44		ปริญญาตรีขึ้นไป N = 334		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
27.	สามารถนำความขัดแย้งมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์	4.43	0.63	4.41	0.70	0.20
28.	มีความสามารถในการประสานงานกับ บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และ หน่วยงานอื่นได้เป็นอย่างดี	4.50	0.51	4.50	0.62	0.03
29.	สามารถประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน และจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ศึกษาสงเคราะห์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.16	0.94	4.37	0.71	-1.43
30.	สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและ สามารถดึงชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมกับ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้อย่างสม่ำเสมอ	4.39	0.69	4.42	0.69	-0.27
รวมเฉลี่ย		4.53	0.50	4.47	0.55	0.83

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ด้านวิชาชีพ ของ
ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตาม
วุฒิการศึกษาปรากฏว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับ

มากที่สุด ครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงคุณลักษณะเดียว คือต้องเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อน ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง ถ้าพิจารณาคุณลักษณะเป็นรายข้อพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ให้อันดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์รายข้อแตกต่างกัน คือครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะเกี่ยวกับ ความสามารถในการสร้างความสามัคคีในหน่วยงาน ความสามารถนำประสบการณ์ทางการบริหารมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการบริหารบุคลากรและพัฒนากุศลกร มีความสำคัญอยู่ในอันดับต้น ๆ ส่วนคุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถในการประสานงานกับผู้ปกครองและจัดให้มีการประชุมปีละครั้ง ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

สำหรับครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะเกี่ยวกับ ความสามารถในการบริหารบุคลากร การพัฒนากุศลกร ความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบการบริหารการศึกษา นโยบายการศึกษา การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม มีความรู้ความแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและการพัสดุ มีความสำคัญอยู่ในอันดับต้น ๆ ส่วนคุณลักษณะเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อน ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

เป็นที่น่าสังเกตว่า คุณลักษณะเกี่ยวกับมีความสามารถในการประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่นได้เป็นอย่างดี ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ให้ความสำคัญของคุณลักษณะนี้ เท่ากันพอดี

ตาราง 15 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จำแนกตามวุฒิการศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ต่ำกว่าปริญญาตรี N = 44		ปริญญาตรีขึ้นไป N = 334		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
คุณลักษณะด้านส่วนตัว	4.55	0.50	4.49	0.56	0.84
คุณลักษณะด้านวิชาชีพ	4.53	0.50	4.47	0.55	0.83
รวมเฉลี่ย	4.54	0.50	4.48	0.54	0.89

จากตาราง 15 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลปรากฏว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ครูที่มีวุฒิการศึกษาดั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความพึงประสงค์คุณลักษณะด้านส่วนตัวสูงกว่าคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ถ้าพิจารณาระหว่างกลุ่ม พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงประสงค์ทั้งคุณลักษณะด้านส่วนตัว และคุณลักษณะด้านวิชาชีพสูงกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาดั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

ตาราง 16 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านส่วนตัว ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ไม่เกิน 10 ปี N = 174		เกิน 10 ปี N = 204		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	เป็นผู้ที่แต่งกายสะอาด เรียบร้อย และปฏิบัติตน ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	4.43	0.62	4.39	0.67	0.65
2.	มีความสุข รอบคอบ และเก็บความรู้สึกได้ดี	4.55	0.62	4.44	0.74	1.58
3.	มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ	4.52	0.60	4.45	0.66	1.02
4.	ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.53	0.60	4.46	0.66	1.12
5.	มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ	4.57	0.60	4.51	0.69	0.81
6.	ให้เกียรติยกย่องชมเชยผู้ที่ควรยกย่องได้อย่าง เหมาะสม	4.50	0.63	4.47	0.68	0.43
7.	มีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.72	0.52	4.55	0.66	2.78*
8.	มีความเป็นกันเองและห่วงใยผู้ร่วมงานเสมอ หน้ากัน	4.57	0.61	4.43	0.72	2.16*
9.	มีวาจาไพเราะ สามารถพูดโน้มน้าวหรือแสดง เหตุผลเป็นที่น่าศรัทธา	4.49	0.65	4.41	0.69	1.17
10.	เป็นคนสุภาพอ่อนน้อมมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถ ปรับตัวเข้ากับคนทุกระดับได้	4.55	0.58	4.48	0.65	1.10
11.	มีความเมตตา กรุณา ชอบช่วยเหลือผู้อื่น	4.49	0.62	4.41	0.69	1.13
12.	สามารถเป็นแบบอย่างในการสร้างพื้นฐาน การประหยัด การพึ่งพาตนเองให้แก่ผู้ร่วมงาน และนักเรียนได้	4.43	0.64	4.39	0.65	0.50

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ไม่เกิน 10 ปี N = 174		เกิน 10 ปี N = 204		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
13.	มีความโอปอ้อมอารีต่อผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป	4.48	0.61	4.45	0.64	0.57
14.	มีความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่	4.73	0.48	4.66	0.56	1.27
15.	มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคน	4.71	0.58	4.62	0.65	1.40
16.	เป็นคนตรงต่อเวลา	4.52	0.64	4.51	0.66	0.11
17.	มีการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ อย่างฉับพลัน	4.65	0.50	4.50	0.64	2.46*
18.	มีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ และกล้า รับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ	4.74	0.48	4.58	0.62	2.78*
19.	รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง หาก เกิดการผิดพลาด	4.64	0.54	4.56	0.64	1.31
20.	มีแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงานที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี	4.48	0.62	4.42	0.66	0.99
21.	มีความสามารถในการหาแนวทางแก้ปัญหาได้ อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	4.56	0.58	4.46	0.62	1.72
22.	เป็นผู้ที่เลื่อมใสในสถาบัน ชชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และศรัทธาต่อการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย โดยสามารถนำวิธีการ ไปปลูกฝังให้แก่ผู้ร่วมงานและนักเรียนได้	4.53	0.58	4.50	0.64	0.55
23.	เป็นผู้มองเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสามารถปลูกฝังให้นักเรียนปฏิบัติได้	4.48	0.59	4.38	0.65	1.56

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ไม่เกิน 10-ปี N = 174		เกิน 10 ปี N = 204		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
24.	เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้	4.48	0.65	4.42	0.71	0.86
25.	เป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่น	4.52	0.60	4.40	0.65	1.87
26.	เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและเข้าใจ ในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง	4.61	0.59	4.44	0.69	2.73*
27.	ผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณ โรงเรียน	4.17	0.89	4.34	0.74	-2.02*
28.	ต้องมีความใกล้ชิดและเป็นกันเองกับ ผู้ร่วมงานและนักเรียนจนเกิดบรรยากาศ อบอุ่นขึ้นในโรงเรียน	4.47	0.66	4.53	0.64	-0.95
29.	พยายามส่งเสริมและให้กำลังใจแก่นักเรียน ครูและบุคลากรอื่นในขณะปฏิบัติกิจกรรม พิเศษอยู่เสมอ	4.51	0.68	4.46	0.64	0.82
30.	มีความเอาใจใส่ในเรื่องสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรอยู่เสมอ พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้มี สุขภาพกาย สุขภาพจิตให้ดียิ่งขึ้น	4.49	0.64	4.44	0.62	0.81
รวมเฉลี่ย		4.54	0.53	4.47	0.56	1.58

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 วิจารณ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่ระบุไว้ด้านส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ผลปรากฏว่าครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ถึง 6 คุณลักษณะ คือ มีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีการตัดสินใจที่ดีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์สูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี และมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนคุณลักษณะมีความเป็นกันเองและห่วงใยผู้ร่วมงานเสมอหน้ากัน เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก สำหรับคุณลักษณะผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำอยู่ในบริเวณโรงเรียน ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์ต่ำกว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี และอยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

ถ้าพิจารณาคุณลักษณะเป็นรายชื่อ พบว่าผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี ให้อันดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์แตกต่างกัน คือ ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นว่า คุณลักษณะเกี่ยวกับมีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ มีความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่ มีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นคุณสมบัติที่อยู่ในอันดับต้น ๆ ส่วนผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายแต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี มีความเห็นว่าคุณลักษณะที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่ ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคน ความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในอันดับต้น ๆ ส่วนผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่ก็อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงประสงค์มาก

เป็นที่น่าสังเกตว่า คุณลักษณะผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ในบริเวณโรงเรียน ครูที่มี

ประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี ให้ความสำคัญของคุณลักษณะนี้เป็นอันดับสุดท้าย เหมือนกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ไม่เกิน 10 ปี N = 174		เกิน 10 ปี N = 204		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีความรู้อย่างน้อยปริญญาตรี	4.39	0.82	4.40	0.75	-0.15
2.	มีความรอบรู้เรื่องสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและติดตามความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ	4.41	0.66	4.34	0.62	0.98
3.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบการบริหาร การศึกษานโยบายการศึกษาของชาติ และ การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม	4.61	0.55	4.59	0.56	0.37
4.	มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยา พัฒนาการและการแนะแนวเป็นอย่างดี	4.51	0.60	4.44	0.63	1.10
5.	มีความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติ งานและประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	4.48	0.62	4.44	0.64	0.64
6.	ส่งเสริมและให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ครู ให้มากที่สุด	4.50	0.63	4.42	0.66	1.17
7.	มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนโยบายและ เป้าหมายของการจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็น เป็นอย่างดี	4.61	0.55	4.57	0.54	0.73

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ไม่เกิน 10 ปี N = 174		เกิน 10 ปี N = 204		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรของ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี และ สามารถนิเทศก์ให้แก่ครูได้	4.55	0.59	4.51	0.57	0.52
9.	ต้องสัมผัสกับสภาพท้องถิ่นและสภาพครอบครัว ของนักเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามสมควร	4.33	0.69	4.25	0.70	1.15
10.	ต้องเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาแล้ว อย่างน้อย 5 ปี	4.26	0.94	4.29	0.81	-0.34
11.	ต้องมีประสบการณ์ทางการบริหารโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์หรือผ่านการอบรมหลักสูตร ทางด้านการบริหารมาก่อน	4.50	0.73	4.49	0.64	0.14
12.	สามารถนำประสบการณ์ทางการบริหาร มา บริหารงานให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อย่าง มีประสิทธิภาพ	4.60	0.57	4.53	0.57	1.27
13.	มีความรู้และแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการการเงิน และการพัสดุ	4.63	0.58	4.60	0.54	0.59
14.	มีความรู้ความสามารถในเรื่องการวางแผน และการจัดทำงบประมาณ	4.47	0.60	4.50	0.57	-0.65
15.	รู้จักนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการบริหารงาน	4.34	0.64	4.37	0.62	-0.43

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ไม่เกิน 10 ปี N = 174		เกิน 10 ปี N = 204		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
16.	มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีให้ เกิดขึ้นในหน่วยงาน	4.64	0.58	4.56	0.57	1.25
17.	เปิดโอกาสให้ผู้ทำงานบกพร่องได้ทำงาน แก้ตัวใหม่	4.40	0.64	4.38	0.64	0.29
18.	สามารถเสริมสร้างผู้ร่วมงานและนักเรียนให้มี คุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม	4.52	0.60	4.50	0.59	0.30
19.	มีความสามารถในการใช้คนให้ถูกกับงาน และ สร้างบรรยากาศให้บุคลากรในโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ได้ทำงานอย่างเต็มที่	4.61	0.58	4.55	0.64	0.97
20.	ต้องไม่ตำหนิตัวผู้อื่นผู้ร่วมงานต่อหน้าผู้อื่น	4.51	0.73	4.51	0.75	-0.05
21.	สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.46	0.62	4.46	0.61	-0.02
22.	มีความสามารถในการ ติดตาม ควบคุมและ กำกับงานให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของ การจัดการศึกษาสงเคราะห์	4.49	0.62	4.49	0.60	0.14
23.	การสั่งงานมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง	4.60	0.63	4.55	0.61	0.78
24.	มีความสามารถในการบริหารงานบุคลากร และการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์	4.64	0.53	4.60	0.57	0.71

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ไม่เกิน 10 ปี N = 174		เกิน 10 ปี N = 204		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
25.	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ได้ก้าวหน้าตามโอกาสอันควร	4.59	0.59	4.50	0.62	1.40
26.	รู้จักสอนงานและพัฒนาทักษะในการทำงานของ บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่เสมอ	4.48	0.66	4.43	0.64	0.75
27.	สามารถนำความขัดแย้งมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในทางสร้างสรรค์	4.44	0.72	4.39	0.67	0.63
28.	มีความสามารถในการประสานงานกับบุคลากร ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และหน่วยงานอื่น ได้เป็นอย่างดี	4.49	0.64	4.50	0.58	-0.09
29.	สามารถประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนและ จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ศึกษาสงเคราะห์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	4.35	0.72	4.34	0.76	0.16
30.	สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและ สามารถดึงชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมกับ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้อย่างสม่ำเสมอ	4.41	0.70	4.42	0.68	-0.12
รวมเฉลี่ย		4.49	0.43	4.46	0.43	0.66

จากตาราง 17 พิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ผลปรากฏว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี และมีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากเท่ากัน ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะเป็นรายข้อ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี ให้อันดับความสำคัญของคุณลักษณะที่มีความพึงประสงค์แตกต่างกัน คือ ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นว่าคุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารงานบุคลากร การพัฒนาบุคลากร ความสามารถในการสร้างความสามัคคีในหน่วยงาน ความรู้ความแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบเกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน การพัสดุ ให้ความสำคัญอยู่ในอันดับต้น ๆ และอยู่ในระดับความพึงประสงค์มากที่สุด ส่วนคุณลักษณะเคยเป็นครูศึกษาสงเคราะห์มาก่อน ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายแต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

สำหรับครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี มีความเห็นว่าคุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารงานบุคลากร การพัฒนาบุคลากร ความรู้ความแม่นยำในเรื่องกฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน การพัสดุ ความรู้ความเข้าใจเรื่องนโยบาย เป้าหมายของการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ควรเป็นคุณลักษณะสำคัญอยู่ในอันดับต้น ๆ และอยู่ในระดับความพึงประสงค์มากที่สุด ส่วนคุณลักษณะเคยสัมผัสกับสภาพครอบครัว สภาพท้องถิ่นของนักเรียนมาก่อน ให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่ก็อยู่ในระดับความพึงประสงค์มาก

เป็นที่น่าสังเกตว่าคุณลักษณะในการบริหารงานบุคลากร การพัฒนาบุคลากร ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี ให้ความสำคัญของคุณลักษณะนี้เป็นอันดับแรกเหมือนกัน และคุณลักษณะเกี่ยวกับ การไม่ตำหนิตัวคนเดียว ผู้ร่วมงานต่อหน้าผู้อื่น ความสามารถในการติดตาม ควบคุมและกำกับงานให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ความสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง 3 คุณลักษณะนี้ทั้ง 2 กลุ่ม มีความพึงประสงค์ในแต่คุณลักษณะเท่ากันพอดี

ตาราง 18 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ไม่เกิน 10 ปี N = 174		เกิน 10 ปี N = 204		t
	X	S.D.	X	S.D.	
คุณลักษณะด้านส่วนตัว	4.54	0.53	4.47	0.56	1.58
คุณลักษณะด้านวิชาชีพ	4.49	0.56	4.46	0.54	0.66
รวมเฉลี่ย	4.52	0.54	4.47	0.54	1.18

จากตาราง 18 เมื่อพิจารณาคูณลักษณะที่พึงประสงค์โดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ผลปรากฏว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์ระดับมาก ซึ่งทั้งครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปีและ เกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์คุณลักษณะด้านส่วนตัว สูงกว่าคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ถ้าพิจารณาระหว่างกลุ่ม พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความพึงประสงค์ของคุณลักษณะด้านส่วนตัวและคุณลักษณะด้านวิชาชีพสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี

ตาราง 19 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัว ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เฉพาะคุณลักษณะเด่นและด้อยที่สุด
จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

สถานภาพ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	คุณลักษณะเด่นที่สุด	$\bar{X}$	คุณลักษณะด้อยที่สุด
<u>เพศ</u>				
ชาย	4.70	มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน	4.25	ผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน
หญิง	4.72	มีความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่	4.27	ผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน
<u>วุฒิการศึกษา</u>				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.77	มีความจริงใจกับทุก ๆ คนทั้งต่อหน้าและลับหลัง	4.43	สามารถเป็นแบบอย่างในการประหยัดและพึ่งพาตนเองได้แก่ผู้ร่วมงานได้ เป็นผู้ที่ตั้งกายสะอาด ระเบียบร้อย ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นคนตรงต่อเวลา
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	4.69	มีความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่	4.22	ผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน

ตาราง 19 (ต่อ)

สถานภาพ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	คุณลักษณะเด่นที่สุด	$\bar{X}$	คุณลักษณะด้อยที่สุด
<u>ประสบการณ์การปฏิบัติงาน</u>				
ไม่เกิน 10 ปี	4.74	มีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ	4.17	ผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำอยู่ในบริเวณโรงเรียน
เกิน 10 ปี	4.66	ความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่	4.34	ผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำอยู่ในบริเวณโรงเรียน

จากตาราง 19 เมื่อพิจารณาคคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เฉพาะคุณลักษณะที่เด่นและด้อยที่สุด จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน ผลปรากฏว่า ครูที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความพึงประสงค์สูงที่สุดในคุณลักษณะมีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง สำหรับคุณลักษณะมีความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่ทุกสถานภาพ มีความพึงประสงค์สูงสุดเหมือนกัน ถ้าพิจารณาในคุณลักษณะด้อย ผลปรากฏว่า คุณลักษณะผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน ครูที่จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ให้ความพึงประสงค์ต่ำที่สุด และทุกสถานภาพที่ความพึงประสงค์ต่ำสุดเหมือนกันด้วย

ตาราง 20 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เฉพาะคุณลักษณะที่เด่นและด้อยที่สุด
จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน

สถานภาพ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	คุณลักษณะเด่นที่สุด	$\bar{X}$	คุณลักษณะด้อยที่สุด
<u>เพศ</u>				
ชาย	4.67	มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องนโยบายและเป้า เป้าหมายของการจัดการ ศึกษาสงเคราะห์ เป็น อย่างดี	4.27	เคยสัมผัสกับสภาพครอบ ครัว สภาพท้องถิ่นของ นักเรียนมาก่อน
หญิง	4.61	มีความสามารถในการ บริหารงานบุคลากร และ พัฒนาบุคลากร	4.24	ต้องเคยเป็นครูโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์มาก่อน
<u>วุฒิการศึกษา</u>				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.70	ความสามารถในการ สร้างความสามัคคีให้เกิด ขึ้นในหน่วยงาน	4.16	ความสามารถในการ ประสานงานกับผู้ปกครอง และจัดให้มีการประชุม ปีละครั้ง
ตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป	4.61	ความสามารถในการ บริหารงานบุคลากรและ พัฒนาบุคลากร	4.24	ต้องเคยเป็นครูโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์มาก่อน

ตาราง 20 (ต่อ)

สถานภาพ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	คุณลักษณะเด่นที่สุด	$\bar{X}$	คุณลักษณะด้อยที่สุด
<u>ประสบการณ์การปฏิบัติงาน</u>				
ไม่เกิน 10 ปี	4.64	มีความสามารถในการสร้างควมสามัคคีให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน	4.26	ต้องเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อน
เกิน 10 ปี	4.60	มีความสามารถในการบริหารงานบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร	4.25	เคยสัมผัสกับสภาพครอบครัวสภาพท้องถิ่นของนักเรียนมาก่อน

จากตาราง 20 เมื่อพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เฉพาะคุณลักษณะที่เด่นและด้อยที่สุด จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ผลปรากฏว่า ครูที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความพึงประสงค์สูงสุดในคุณลักษณะความสามารถในการสร้างควมสามัคคีให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน ส่วนคุณลักษณะมีความสามารถในการบริหารงานบุคลากรและการพัฒนาบุคลากรทุกสถานภาพมีความพึงประสงค์สูงสุดเหมือนกัน ถ้าพิจารณาในคุณลักษณะด้อย ผลปรากฏว่า คุณลักษณะความสามารถในการประสานงานกับผู้ปกครองและจัดให้มีการประชุมปีละครั้ง ครูที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความพึงประสงค์ต่ำที่สุด และคุณลักษณะต้องเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อนทุกสถานภาพมีความพึงประสงค์ต่ำสุดเหมือนกัน

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยกระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในประจำปีการศึกษา 2537 ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40 ของประชากร การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้แนวทางจากตาราง สุ่มของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้วุฒิการศึกษาและจำนวนครูของแต่ละโรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม (ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศ และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ได้จากการสุ่มครั้งเดียวกับการสุ่มตัวอย่างวุฒิการศึกษา) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 412 คน จากจำนวนประชากร 1,030 คน แล้วนำกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้มาคำนวณตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปทุกพื้นที่ของประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์สังกัดกรมสามัญศึกษา แบ่งเป็นคุณลักษณะด้านส่วนตัวและคุณลักษณะด้านวิชาชีพซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ แบ่งเป็นคุณลักษณะด้านส่วนตัวจำนวน 30 ข้อ คุณลักษณะด้านวิชาชีพ 30 ข้อ รวม 60 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพิ่มเติม

การตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา และพฤติกรรม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ (แบบตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือจากภาคผนวก) แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงตรงตามวิธีการของ IC (Index of Congruence) และนำแบบสอบถามฉบับปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองใช้กับกลุ่มครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

ค่าความเชื่อมั่นคุณลักษณะด้านส่วนตัว = .9429

ค่าความเชื่อมั่นคุณลักษณะด้านวิชาชีพ = .9553

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .9699

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการกองการศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษาเพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนขอความร่วมมือจากครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม จำนวน 412 ฉบับ ซึ่งได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 378 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.75 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ ซึ่งมีจำนวน 378 ฉบับ มาดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. หาค่าร้อยละ เกี่ยวกับสถานะภาพของกลุ่มตัวอย่าง และค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยรวมทุกด้านจำแนกตามลักษณะของตัวแปรอิสระเป็นรายด้านและรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินค่าที่ได้กำหนดตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best. 1970 : 175) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00–1.49 หมายถึง พึงประสงค์ให้มีคุณลักษณะด้านนั้นน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50–2.49 หมายถึง พึงประสงค์ให้มีคุณลักษณะด้านนั้นน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50–3.49 หมายถึง พึงประสงค์ให้มีคุณลักษณะด้านนั้นปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50–4.49 หมายถึง พึงประสงค์ให้มีคุณลักษณะด้านนั้นมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50–5.00 หมายถึง พึงประสงค์ให้มีคุณลักษณะด้านนั้นมากที่สุด

3. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่มี เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน โดยใช้ t-test แบบ Independent Sample

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 378 คน จำแนกตามตัวแปรคือ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ครูที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นชาย จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 43.92 ที่เป็นหญิงจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 56.08

1.2 ครูที่ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.64 ที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 88.36

1.3 ครูที่ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 46.03 ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 53.97

2. เมื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ต่างมีความคิดเห็นตรงกันว่า คุณลักษณะด้านส่วนตัว มีความสำคัญกว่าคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ถ้าพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีความคิดเห็นตรงกันว่า ความซื่อสัตย์ต่องานในหน้าที่ ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน ความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ เป็นคุณลักษณะที่สำคัญ 3 อันดับแรก ส่วนคุณลักษณะผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำอยู่ในบริเวณโรงเรียน ครูให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

2.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีความคิดเห็นว่าคุณความสามารถในการบริหารงานบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ความรู้ในเรื่อง กฎ ระเบียบเกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและการพัสดุ ความสามารถในการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน เป็นคุณลักษณะที่สำคัญ 3 อันดับแรก ส่วนคุณลักษณะเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อน และเคยสัมผัสกับสภาพครอบครัวสภาพท้องถิ่นของนักเรียนมาก่อนครูให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย

3. จากการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา

และประสบการณ์การปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน พบว่า ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มี เพศ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทั้งด้านส่วนตัว และด้านวิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา มีความเห็นว่าคุณลักษณะด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ อยู่ในเกณฑ์ระดับความพึงประสงค์มาก และมากที่สุดทุกข้อทุกด้าน ผลที่ปรากฏออกมาคุณลักษณะนี้ เนื่องมาจากคุณลักษณะต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เชื่อถือได้ทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังได้สอบถามแนวคิดจากผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ทางการบริหารมานาน จึงช่วยทำให้ข้อมูลเชื่อถือได้มากขึ้น และยังเป็นคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวัฒนธรรม และสังคมไทย อีกด้วย

2. เมื่อพิจารณาคุณลักษณะเป็นรายด้าน พบว่า ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ให้ความสำคัญคุณลักษณะด้านส่วนตัวอยู่ในระดับมากที่สุด และเน้นหนักไปในคุณลักษณะที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ การตัดสินใจที่ดี ความเชื่อมั่นในตนเอง ที่เป็นเช่นนั้น อภิปรายได้ว่า คุณลักษณะด้านส่วนตัวมักจะแสดงออกให้เห็นได้ง่าย และชัดเจน เพราะคุณลักษณะเหล่านี้ มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากต่อความรู้สึก ความศรัทธา ความเชื่อถือ ความใกล้ชิดรวมถึงความมีเสน่ห์และบารมีในตัวผู้บริหารเอง ซึ่งมีความสำคัญมากต่อการที่จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพราะเป็นโรงเรียนประจำกินนอน ต้องปฏิบัติตนเสมือนหัวหน้าครอบครัว นอกจากนี้ยังมีงานประจำที่จะต้องรับผิดชอบสูงกว่าโรงเรียนประเภทไป-กลับ โดยทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของแมกนุสัน (Magnuson, 1971 : 78 - 91) ได้สรุปไว้ว่า ผู้จัดการโรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้น จะต้องประกอบด้วย มีสติปัญญาสูง มีการตัดสินใจดี มีทักษะในการสื่อความหมาย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญมา กัมปนาทพงษ์ . (2532 : 90 - 92) ที่สรุปว่า ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ คือ มีความรับผิดชอบสูง มีคุณธรรม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกล้าที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ความเป็นประชาธิปไตยรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ในสังคมไทย

ยังตัดสินบุคคลจากกริยาท่าทาง จะเห็นได้จากภาษิตไทยที่ว่า "สำเนียงส่อภาษา กริยาส่อสกุล" ซึ่งอุทัย หิริญโต (2524 : 55) ได้สรุปไว้ว่าการที่บุคคลมีบุคลิกภาพที่ดีย่อมทำให้ผู้อื่นมีความศรัทธา นิยมชมชอบ ซึ่งจะทำให้ผู้นั้นกลายเป็นผู้นำได้ง่ายขึ้น เพราะบุคลิกภาพที่ใครเห็นใครชอบ จะดึงดูดใจและจูงใจคน ทำให้มีมิตรภาพเกิดขึ้นระหว่างกันอย่างรวดเร็ว

สำหรับคุณลักษณะผู้บริหารต้องพึงอาศัยประจำในบริเวณโรงเรียน ครูให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้เพราะโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชน บางแห่งห่างจากตัวจังหวัดนับสิบล้านกิโลเมตร มีครูอยู่เพียงไม่กี่คน ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเหวี่ยงเหวียง เกรงจะเกิดอันตรายต่อตัวเองและทรัพย์สิน ถ้าผู้บริหารซึ่งเป็นบุคคลหลักของโรงเรียนอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียนจะทำให้มีความอบอุ่นขึ้น แต่ปัจจุบันความเจริญได้ขยายออกไปสู่ชนบทมากขึ้น มีครูเพิ่มขึ้น การเดินทางสะดวกขึ้น ปัญหาดังกล่าวจึงลดความสำคัญลง เป็นสาเหตุให้คุณลักษณะนี้ลดความสำคัญลงไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิชัย เวียงสงค์ (2527 : 45 - 47) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนต้องพึงอาศัยประจำในบริเวณโรงเรียน ครู ให้ความสำคัญอยู่ใน 3 อันดับสุดท้าย

ส่วนคุณลักษณะทางด้านวิชาชีพ ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ได้ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุดและเน้นหนักไปในคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ความรู้เรื่อง กฎ ระเบียบเกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน และการพัสดุ การสร้างความสามัคคีในหน่วยงาน มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า คุณลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้โดยราบรื่นทั้งสิ้น เพราะภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จะต้องเกี่ยวข้องกับ การศึกษาที่ส่งผลโดยตรงต่อชีวิตนักเรียน และบุคลากรที่ต้องอยู่ประจำตลอด 24 ชั่วโมง จึงเป็นลักษณะงานที่ต้องตัดสินใจสั่งการ ความชัดเจนในการสั่งการ ความมีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการเห็นใจไว้มจิตรใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งถ้าผู้ใต้บังคับบัญชามีศรัทธาและให้ความร่วมมืออย่างดี การทำงานก็จะมีประสิทธิภาพสูงขึ้น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เอคการ์ดท์ (Eckhardt. 1978 : 562 - 563 - A) บางส่วนที่กล่าวว่าครูใหญ่ที่ดีจะต้องประกอบด้วย การรับรู้ในตำแหน่งหน้าที่ มีทักษะการตัดสินใจ มีทักษะการสื่อสารที่ดี มีการปรับตัวโดยรอบคอบ และสอดคล้องกับ โยธิน จารุภูมิ (2526 : 108 - 113) ที่กล่าวว่าคุณสมบัติในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จะต้องประกอบด้วยความคิดริเริ่มหาแนวทางปรับปรุงหน่วยงาน

ของตน รู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับงาน เป็นผู้สั่งและผู้อำนวยความสะดวกที่ดีและสอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ จันทรสาร (2528 : 2) บางคุณลักษณะ คือ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการวินิจฉัยชี้ขาด ปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานได้อย่างถูกต้องและจะต้องรอบรู้ในระบบการบริหารการศึกษา การบริหารงานบุคลากร ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ความแม่นยำใน กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับการเงิน และการพัสดุ อีกด้วย (ไพฑูรย์ โกพนันดา. 2535 : 98 - 99)

สำหรับคุณลักษณะต้องเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อนและคุณลักษณะต้องเคย สัมผัสกับสภาพท้องถิ่นและสภาพครอบครัวของนักเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อน ครูให้ความสำคัญ เป็นอันดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้เพราะคุณลักษณะทั้งสองเป็นคุณลักษณะที่ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ควรมีประสบการณ์เป็นพิเศษตาม แต่ในปัจจุบันโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษาบางแห่งก็จัดการศึกษาทำนองเดียวกันกับโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ กล่าวคือ จัดรับเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ เช่น เด็กที่อยู่ทาง ไกลคมนาคม เด็กที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร เด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะยากจน เป็นต้น ดังนั้นครู ในโรงเรียนดังกล่าวจึงมีประสบการณ์ในการอยู่กับเด็กประจำ และมีความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหา ครอบครัวของเด็กเหล่านั้นเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิชัย เวียงสงค์ (2527 : 59) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พบว่า คุณลักษณะ ต้องเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อน เป็นผู้มึญมีสำเนาในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ครูให้ความสำคัญอยู่ในอันดับท้าย ๆ

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตาม ทักษะของครูที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นทั้งคุณลักษณะด้านส่วนตัว และคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน สามารถอภิปรายได้ว่าเพศมิใช่เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพราะ ในปัจจุบันความแตกต่าง ระหว่างเพศ ได้รับการส่งเสริมให้มีสิทธิเสรีภาพทัดเทียมกันมากขึ้น ครูทุกคนอยู่ประจำในบริเวณ โรงเรียนจึงมีโอกาสดำเนินงานใกล้ชิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากขึ้น เป็นสาเหตุให้ ทั้งครูชายและครูหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิชัย เวียงสงค์ (2527 : 104) สรุปไว้ว่าครูชายและครูหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไม่แตกต่างกัน สำหรับคุณลักษณะความสามารถเป็นแบบอย่างในการ ประหยัด การพึ่งพาตนเองให้แก่ผู้ร่วมงาน ได้ทั้งครูชายและครูหญิงให้ความพึงประสงค์เท่ากันที่เป็น เช่นนี้เพราะครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เห็นว่า การประหยัด การพึ่งพาตนเองเป็นสิ่งที่จำเป็น

ซึ่งปัจจุบันปัจจัย 4 ในการครองชีพมีราคาสูง แต่ครูส่วนใหญ่มีรายได้น้อยไม่ค่อยพอเพียง ถ้าหากมีแผนงานหรือแบบอย่างที่ดีในการประหยัด การอดออม การพึ่งพาตนเอง ให้แก่ผู้ร่วมงานจะทำให้ครูรู้จักเลือกบริโภคทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า และมีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชงยุทธ ตลกกุล (2528 : 29 - 30) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารที่ดีควรประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ คือ ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529 : 96) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีไหวพริบเป็นที่พึ่งพาของผู้อื่นได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ส่วนคุณลักษณะที่ผู้บริหารต้องพึงอาศัยประจำอยู่ในบริเวณโรงเรียน ครูชายและครูหญิงให้ความพึงประสงค์เป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชน บางแห่งห่างจากตัวจังหวัดนับสิบกิโลเมตร มีครูอยู่เพียงไม่กี่คนทำให้เกิดความเหงา เจ็บเหงา เกรงจะเกิดอันตรายต่อตัวเองและทรัพย์สินถ้าผู้บริหารซึ่งเป็นบุคคลหลักของโรงเรียนอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียนจะทำให้มีความอบอุ่นขึ้นแต่ปัจจุบันความเจริญได้ขยายออกไปสู่ชนบทมากขึ้นมีครูเพิ่มขึ้นการเดินทางสะดวกขึ้น ปัญหาดังกล่าวจึงลดความสำคัญลง เป็นสาเหตุให้คุณลักษณะนี้ลดความสำคัญลงไปด้วย ถึงแม้จะอยู่อันดับสุดท้ายแต่ก็ยังมีความพึงประสงค์ระดับมาก

4. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ตามทัศนะของครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แสดงว่า วุฒิการศึกษามีใช่เป็นตัวแปรที่สำคัญต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่เป็นเช่นนั้นอภิปรายได้ว่า ระดับการศึกษาของครูน่าจะมีผลต่อการเรียนการสอนการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา มากกว่า จะส่งผลคุณลักษณะของผู้บริหาร ซึ่งในปัจจุบันสามารถที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลาทั้งจากเอกสาร ตำรา สื่อมวลชน และแหล่งวิทยาการอื่น ๆ ที่มีอยู่อย่างแพร่หลายและสะดวก รวดเร็วมาก ประกอบกับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นโรงเรียนประจำกินนอนครูอยู่กันอย่างพืด อดอย่างน้อง มีความเป็นกันเอง เคารพนับถือเสมือนญาติ จึงมีโอกาสดำเนินการสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอยู่ตลอดเวลาจึงเป็นสาเหตุให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ ไพฑูรย์ โก้นดัด (2535 : 103 - 104) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนสังกัด

สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ได้เปรียบเทียบผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแตกต่างกัน โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความพึงประสงค์สูงกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความรู้สึกที่ตนเองมีความรู้ น้อย การปฏิบัติหน้าที่จะต้องมีคุณภาพ ทำให้ดีที่สุดเพื่อให้คนอื่นยอมรับ ในบุคลิกและความสามารถของตนจึงมีความคาดหวังในตัวผู้บริหารสูง ส่วนครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปอาจคิดว่าตนเองได้เรียนรู้ทางวิชาการทางเทคโนโลยี หรือหลักการบริหารองค์การมามากแล้ว จึงคาดว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความสามารถ คล้าย ๆ กับ ตนเองจึงมีความพึงประสงค์ต่ำกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

สำหรับคุณลักษณะมีความสามารถในการประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ได้เป็นอย่างดี ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและครูที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความพึงประสงค์เท่ากันพอดี ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การประสานงานเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการบริหาร ซึ่งผู้บริหารที่ดีจะต้องมีความสามารถในการที่จะกระทำให้เกิดความผสมกลมกลืน ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบริหาร เช่น คน เวลา เงิน วัสดุ และ วิธีการในการปฏิบัติงาน อันก่อให้เกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพของการบริหารได้ (กิตติมา ปรีดีติลล. 2529 : 220) ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 164 - 165) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารต้องสร้างสรรค์บรรยากาศของความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้น ในหน่วยงาน เพราะการประสานงานเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่งของการบริหารงาน และ สอดคล้องกับแนวคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (2530 : 2) ได้สรุปไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการประสานงาน ประสานคน ประสานความคิด ยึดได้เมื่อภัยมา เลือกรสกรกลยุทธ ในการปฏิบัติงาน เพื่อความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จุฑา บุรีภักดี (2529 : 22 - 25) ที่สรุปไว้ตอนหนึ่งว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพดีต้องประกอบด้วย ความสุภาพอ่อนน้อม มีไหวพริบ ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น สามารถที่จะหลุดจากด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล สماعกับบุคคลทุกประเภทได้

5. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน พบว่า คุณลักษณะทั้งด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ ครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี กับครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์การปฏิบัติงาน มิใช่เป็นสาเหตุที่สำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่เป็นเช่นนี้สามารถ

อภิปรายได้ว่า การปฏิบัติงานของครู ที่มีการควบคุมกำกับ ดูแล มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และหาแนวทางพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมจนทำให้ครูมีคุณภาพ ศักยภาพ ในการปฏิบัติงานทัดเทียมกันมากขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และ วิทยาการต่าง ๆ ในปัจจุบันได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ในยุคของข้อมูลและข่าวสารจึงทำให้ครูมีโอกาสดึกษาหาความรู้ หาประสบการณ์เพิ่มเติมได้สะดวกขึ้น ประกอบกับกองการศึกษา พิเศษ ได้มีแผนพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพใกล้เคียงกัน อาทิ โครงการศึกษา นอกสถานที่ การฝึกอบรมระยะสั้น การประชุมสัมมนาทางวิชาการ (กรมสามัญศึกษา 2538 : 62 - 67) ซึ่งแผนพัฒนาดังกล่าวย่อมทำให้ครูได้มีการพบปะ ช่วยเหลือ เยี่ยมเยียน แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน จนทำให้ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ที่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิชัย เวียงสงค์ (2527 : 141) ได้ทำการ วิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ พบว่า กลุ่มประชากรครู ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี กับกลุ่มประชากรครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน เกิน 10 ปี มีความคิดเห็นสอดคล้องกันและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของไพฑูรย์ โกพนันตา (2535 : 74) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ไม่เกิน 10 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน เกิน 10 ปี มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

สำหรับคุณลักษณะ การบริหารงานบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ครูที่มีประสบการณ์ ปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเกิน 10 ปี ให้ความสำคัญเป็น อันดับแรกเหมือนกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ บุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้องค์การมีความ ก้าวหน้าอย่างมั่นคงได้ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน การพัฒนางาน ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น บุคลากรจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529 : 96) ได้สรุป ไว้ว่า ผู้นำจะต้องมีความสามารถ ซึ่งประกอบด้วยควมมีไหวพริบ การตัดสินใจอยู่เสมอ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง รู้สภาวะจิตใจของคนระดับต่าง ๆ รู้ความสนใจของผู้ใต้บังคับบัญชา และสอดคล้องกับ บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532:90-92) ได้สรุปไว้ตอนหนึ่งว่า คุณลักษณะด้าน ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหาร ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในด้านนโยบาย และ

วัตถุประสงค์ของการบริหารงาน สามารถจัดสายการบังคับบัญชา สามารถมอบหมายงาน และ ความรับผิดชอบให้ผู้อื่นได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพฑูรย์ โกพนันดา (2535 : 70) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน เกิน 10 ปี เห็นว่าความรู้ความสามารถในการบริหารงานบุคลากรเป็นคุณลักษณะจำเป็นและอยู่ในอันดับต้น ๆ

6. จากการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัวและด้านวิชาชีพ ของผู้ บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน แล้วปรากฏผลดังนี้

6.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัวครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ที่มี เพศ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน มีความพึงประสงค์ที่อยู่ในอันดับต้น ๆ เหมือนกัน ได้แก่ คุณลักษณะเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ต่องานในหน้าที่ ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงานทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีความกล้าที่เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และกล้ารับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า คุณลักษณะดังกล่าวเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพราะสภาพของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นโรงเรียนประจำกินนอนต้องรับผิดชอบนักเรียน ให้มีการพัฒนาเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังจะต้องคอยเอาใจใส่บุคลากร ในเรื่องการเงิน การบริหารงาน การพัฒนาคุณภาพ และปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้อยู่เสมอ ภารกิจเหล่านี้ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จะต้องรับผิดชอบอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ ความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน ความจริงใจต่อทุก ๆ คน ความกล้าที่เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และกล้าที่จะรับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจจึงเป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พึงมีอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 63 - 65) ได้สรุปไว้ว่า บุคคลที่จะเป็นผู้บริหารที่ดีควรประกอบด้วยคุณสมบัติที่จำเป็น คือ มีความประพฤติดี มีคุณธรรมสูง มีความเฉลียวฉลาด มีความสามารถในการพูด โดยสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายของตนเองได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ประชุม รอดประเสริฐ (2527 : 24) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะที่จำเป็นในด้านส่วนตัว คือ เป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

ที่สลับซับซ้อน และแก้ปัญหาได้โดยอาศัยเหตุผลมีความคิดก้าวไกล มีความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม และรู้จักใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ยงยุทธ ตลกุล (2528 : 29) บางคุณลักษณะที่ว่า ผู้บริหารที่ดีประกอบด้วย มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นนักแก้ปัญหา มีความซื่อสัตย์ มีสติปัญญา มีไหวพริบดี และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โยธิน จารุมณี (2526 : 108 - 109) พบว่าคุณลักษณะเบื้องต้นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะขาดไม่ได้ 4 ประการ คือ มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผล มีความรับผิดชอบสูงและผลงานวิจัยของ บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532 : 90 - 92) พบว่า คุณลักษณะความเป็นผู้นำ ได้แก่ มีความรับผิดชอบสูง มีความยุติธรรม มีความเสียสละ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และกล้าเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ

ส่วนคุณลักษณะผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำในบริเวณโรงเรียนครูให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะปัจจุบันโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีครูเพิ่มมากขึ้น ความเจริญได้ขยายไปสู่ชุมชนมากขึ้น การติดต่อสื่อสารสะดวกขึ้น มีความอบอุ่น มีความปลอดภัยในตัวเองและทรัพย์สินมากขึ้น ครูจึงให้ความสำคัญของคุณลักษณะนี้ลดลงไป

6.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้ความสำคัญประสงค์ ที่อยู่ในอันดับต้น ๆ เหมือนกัน ได้แก่ มีความสามารถในการบริหารงานบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร ความสามารถในการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหน่วยงาน มีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง กฎระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน และการพัสดุ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนโยบายและเป้าหมายของการจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่าคุณลักษณะดังกล่าวเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการบริหารงาน การพัฒนาองค์การ การจัดกระบวนการเรียนการสอน เพราะการบริหารเป็นการนำประสบการณ์และความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จึงต้องมีคุณลักษณะที่จำเป็นแก่การบริหารโรงเรียน เช่น หลักการจัดการศึกษา หลักการบริหารองค์การ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถช่วยให้เข้าใจปัญหาตามสภาพความเป็นจริงมากขึ้น (พนัส หันนาคินทร์. 2524 : 67) การบริหารงาน การปฏิบัติงานก็จะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ วิจิตร วรุตบางกูรและสัพพัญญู ธีระกุล (2523 : 79 - 80) ที่กล่าวว่าผู้บริหารที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานจะต้องมีพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารมาก่อนเพราะทำให้สามารถคาดการณ์ มองเห็นปัญหาและงานที่จะต้องดำเนินการได้อย่างตลอด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2525 : 36) บางประการที่กล่าวว่า ผู้นำสถานศึกษาจะต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์ทั้งภายใน

และภายนอกโรงเรียน พัฒนาความสามัคคี ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานและสอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร (2524 : 9 - 10) คือ ผู้บริหารที่ดีต้องมีความรู้เฉพาะอย่างในหน้าที่และความรู้ทางวิชาการแขนงอื่น ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของแมกนุสัน (Magnuson) อ้างอิงมาจากเทียน ดันติวิริยาภ (2533 : 45) ในบางคุณลักษณะ คือ ผู้บริหารจะต้องสามารถทำงานกับผู้อื่นได้ มีความรู้ในการบริหาร รู้จักมอบหมายงานและให้ความสนใจแก่ผู้ร่วมงานซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของไพฑูรย์ โกพัฒน์ตา (2535 : 98 - 99) ที่สรุปไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องรอบรู้ในระบบการบริหารการศึกษา การบริหารงานบุคลากร ความแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและการพัสดุ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ ฤทธิรงค์ (2527 : 29) บางคุณลักษณะ คือ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้งที่สามารถไกล่เกลี่ยความขัดแย้งในหมู่ผู้ร่วมงานได้

ส่วนคุณลักษณะเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อนครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้เป็นอันดับสุดท้ายเหมือนกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสังกัดกองการศึกษาพิเศษซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนศึกษาพิเศษ (หุหนวก ตานอด ปัญญาอ่อน นิการ แชนชา ลำดัว) และผู้บริหารที่ย้ายจากโรงเรียนศึกษาพิเศษ มาดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ก็ประสบความสำเร็จในการบริหารงานตามสมควร เพราะสภาพการจัดระบบบริหารคล้ายคลึงกัน ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จึงเห็นว่าคุณลักษณะเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อน จึงมีความจำเป็นน้อยกว่าคุณลักษณะด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบุคคลและหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จำเป็นบางประการสำหรับผู้บริหาร ดังนี้

1. สำหรับผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ กรมสามัญศึกษา กองการศึกษาพิเศษ ควรได้ศึกษาผลการวิจัยนี้ และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา หรือเตรียมบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ โดยการจัดอบรมระยะสั้น จัดอบรมสัมมนาเป็นครั้งคราว จัดพิมพ์ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นเอกสารส่งไปให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบ ทั้งนี้จะต้อง

เน้นคุณลักษณะเกี่ยวกับ ความรู้ ความสามารถ ในเรื่อง กระบวนการจัดการศึกษาสงเคราะห์ เป็นพิเศษ เพื่อที่จะได้ผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะต่าง ๆ เป็นที่พึงพอใจของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในอนาคต นอกจากนั้นควรสอดแทรกความรู้ด้านคุณธรรม หลักมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความเป็นประชาธิปไตย การตัดสินใจ การบริหารบุคลากร หลักการพัฒนาระบบการบริหารการศึกษาและนโยบายการจัดการศึกษา อันจะส่งผลให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยกองการศึกษาพิเศษ หรือกรมสามัญศึกษาดำเนินการเองหรือให้หน่วยงานอื่นดำเนินการให้ เช่น สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา มหาวิทยาลัยที่เปิดทำการสอนเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา เป็นต้น

2. ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ควรได้ศึกษาผลการวิจัยนี้ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะและสมรรถภาพในการบริหารงานของตนให้เป็นที่ยอมรับของครูและต้องตระหนักเสมอว่า ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของผู้บริหารของตนเองไว้สูง โดยเฉพาะในเรื่องความมีคุณธรรม ความรับผิดชอบ ความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ ความเข้าใจเรื่อง กฎ ระเบียบ หลักการบริหารและการพัฒนาระบบและนโยบายการศึกษา ยิ่งไปกว่านั้นจะต้องระมัดระวังในเรื่องการตัดสินใจในการทำงาน และจะต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเองให้มากยิ่งขึ้นด้วย

3. จากผลการวิจัย ครูมีความคาดหวังในตัวผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ไว้ค่อนข้างสูง น่าจะได้ทำแบบสอบถามหรือสัมภาษณ์ผู้บริหารบ้างว่า มีความคาดหวังในตัวผู้บริหารด้วยกันเองมากน้อยเพียงไร และน่าจะ ได้ศึกษาสภาพความเป็นจริงว่าผู้บริหารมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านั้นมากน้อยเพียงไร โดยให้ผู้วิจัยศึกษาพฤติกรรมโดยวิธีสังเกต หรือวิธีสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล แล้วนำมาเปรียบเทียบกับความคาดหวังของครูว่ามีสัดส่วนเป็นอย่างไรซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการปรับปรุงพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

4. เป็นที่น่าสังเกตว่า คุณลักษณะผู้บริหารต้องพักอาศัยประจำในบริเวณโรงเรียน ซึ่งครูให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย แต่ความเป็นจริงคุณลักษณะนี้มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำกินนอนต้องรับผิดชอบดูแลเด็กตลอด 24 ชั่วโมง ความรับผิดชอบและการตัดสินใจสั่งการจากปัญหาต่าง ๆ ต้องฉับไวทันต่อเหตุการณ์รวมถึงมีเหตุผลและถูกต้องด้วย ถ้าหากผู้บริหารไม่ได้พักอาศัยในโรงเรียนแล้ว ครูที่ทำหน้าที่ดูแลนักเรียนบางครั้งก็เกิดเหตุการณ์บางกรณี เช่น เด็กเจ็บป่วยการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ครูอาจจะไม่กล้าตัดสินใจหรือ

ตัดสินใจผิดพลาดได้ ย่อมส่งผลเสียหายแก่ทางราชการได้ สำหรับคุณลักษณะต้องเคยเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อน ครูให้ความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายเช่นกัน ในทางปฏิบัติผู้ที่ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งบริหารนั้นควรจะคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งโดยที่คำนึงถึงผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์มาก่อนย่อมทำให้งานดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว เพราะมีประสบการณ์ด้านนี้อยู่แล้ว นอกจากนี้จะทำให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจ ในการทำงานสูงขึ้น ย่อมทำให้เกิดความสามัคคีและองค์การมีความมั่นคงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการของคุณลักษณะด้านส่วนตัวสูงมากควรจะได้ศึกษาวิจัยในด้านอื่น ๆ เพื่อที่จะสามารถจะนำผลการวิจัยไปปรับปรุงให้ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มีคุณภาพมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ซ้ำอีก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น เช่น ลูกจ้างประจำ ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง หรือทำการวิจัยทั้งกองการศึกษาพิเศษ ซึ่งหมายถึง โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนศึกษาพิเศษด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิติ ดัยศุคานนท์. นักบริหารทันสมัย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดทอปรินท์, 2533.
- กิติมา ปรีดีติติก. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์, 2529.
- เกรียงไกร วัฒนุติ. คุณสมบัติที่พึงปรารถนาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ครู และกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- เกรียงศักดิ์ ฤทธิรงค์. "คุณสมบัติของผู้เฝ้าทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในทัศนะของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา. สังกัดกรุงเทพมหานคร," การศึกษา กทม. 8(7) : 26 ; เมษายน
2527.
- จุฑา บุรีภักดี. "ความรู้เกี่ยวกับบุคลิกภาพเพื่อเลือกแนวทางการปรับปรุงตนเอง," มิตรครู.
ปีที่ 28(4) : 22 - 25 ; กรกฎาคม 2529.
- ทวีศักดิ์ จันทรสาร. ความคิดเห็นของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และผู้บริหาร
การศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- เทียน ดันติวิริยาภ. การศึกษานวัตกรรมการบริหารของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.
- นิพนธ์ ศศิธร. การจัดระเบียบองค์การปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์แอนด์,
2525.
- นพพงษ์ บุญจิตราตร้อย. ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อเนกศิลป์,
2527.
- บุญมา กัมปนาทพงษ์. การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์
กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

ประชุม รอดประเสริฐ. "นุมนบริหาร," การศึกษา กทม. 8(5) : 24 ; กุมภาพันธ์ 2527.

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2531.

ไพฑูรย์ โกศลตา. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ปิฎก สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2526.

ยงยุทธ ดลกุล. "คุณสมบัติผู้บริหารที่ดีควรมี," ประชาศึกษา. 33(4) : 29-30 ; มกราคม 2528.

โยธิน จารุมณี. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา

รายงานการสัมมนาเรื่องนักบริหารการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย , 2523. อัดสำเนา.

ล้วน และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

วิจิตร วรตบากร และสุพิชญา ธีรกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2523.

วิชัย เวียงสงค์. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2527. อัดสำเนา.

วินัย วัฒนรัฐ. รายงานการสัมมนา เรื่องการบริหารการศึกษาของไทย. เอกสารประกอบการเรียนวิชาสัมมนาการบริหารการศึกษา. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สามัญศึกษา, กรม. แผนปฏิบัติการประจำปี 2538. กรุงเทพฯ : 2538. อัดสำเนา.

สามัญศึกษา, กรม, กองการศึกษาพิเศษ. ข้อมูลโรงเรียนปีการศึกษา 2536. กรุงเทพฯ : 2536. อัดสำเนา.

สามัญศึกษา. หน้าที่ครูประจำเรือนนอน. ม.ป.ป. อัดสำเนา.

สามัญศึกษา, กรม, กองแผนงาน. รายงานการประเมินผลการศึกษาสงเคราะห์. 2523. อัดสำเนา.

สุปิตี ชูศักดิ์. ลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษาธิการอำเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ

ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

อนุพงศ์ ผลสุวรรณ. การเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ คศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

อภิรมย์ ณ นคร. หลักการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521.

อุทัย หิรัญโต. ประมุขศิลป์ : ศิลปะของการเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์, 2524.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

Best, John W. Research in Education. Englewood Cliffs, N.J. :
Prentice-Hall, 1970.

Campbell Roald F. and others. Introduction to Educational
Administration. 5 th ed. Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1978.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Pshchological Testing. 3 rd ed.
New York : Harper & Row, 1970.

Krejcie, Robert V. and Daryle E. Morgan. "Determining Sample Size for
Research Activities,"Educational and Psychological Measurement.
30(3) : 608 - 610 ; Autumn, 1970.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1007/3846

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท.23 กรุงเทพฯ 10110

29 กันยายน 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสุชิน บุญพร้อม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามที่คณะ
ของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.ดร.สุตา ทัพสุวรรณ

ประธาน

ผศ.จิราภรณ์ บุญส่ง

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอ
ความร่วมมือจากโรงเรียนในสังกัดกองการศึกษาพิเศษ โดยให้ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
ตอบแบบสอบถามและขอเชิญผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม
ในระหว่างเดือนตุลาคม พฤศจิกายน 2537 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยา พูลสุวรรณ

(ดร.ศิริยา พูลสุวรรณ)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0807/04716

กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

19 ตุลาคม 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ทุกแห่ง

ด้วย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร มีหนังสือรับรองว่า นายสุชิน บุญพร้อม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั้งนี้อยู่ในความอนุเคราะห์ของ

ผศ.ดร.สุตา

ทันสุวรรณ

ประธาน

ผศ.จิราภรณ์

บุญส่ง

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความสะดวกในความร่วมมือจากโรงเรียนในสังกัดกองการศึกษาพิเศษ โดยขอให้ครู - อาจารย์ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตอบแบบสอบถามในระหว่าง เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2537 เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และให้ความร่วมมือด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

ไพฑูรย์ คงคาสุริยฉาย

(นายไพฑูรย์ คงคาสุริยฉาย)

นักวิชาการศึกษา 7 รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองการศึกษาพิเศษ

กลุ่มส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2804966

โทรสาร. 2822856 , 2804966

แบบตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือ

แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือนี้เป็นแบบตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาที่จะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้แสดงความ คิดเห็นในความถูกต้องของเครื่องมือตามที่ท่านเห็นสมควร จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

คำชี้แจง แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือนี้เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านส่วนตัวและคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ซึ่งมีด้านละ 30 ข้อ รวม 60 ข้อ ในแต่ละข้อท่านมีความคิดเห็นว่า ข้อความนั้น ๆ เป็นอย่างไรและกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างเพียง 1 แห่ง ดังนี้

ถ้าข้อความนั้น เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ให้กาในช่อง ใช้
 ถ้าข้อความนั้น ไม่แน่ใจว่าเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้กาในช่อง ไม่แน่ใจ
 ของผู้บริหาร

ถ้าข้อความนั้น ไม่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ให้กาในช่อง ไม่ใช่

ระดับความถูกต้อง

ข้อ

ไม่ใช่

ก. คุณลักษณะด้านส่วนตัว

1. เป็นผู้ที่แต่งกายสะอาด เรียบร้อยและปฏิบัติ

ตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ.....

2. มีความสุขุม รอบคอบ และเก็บความรู้สึกได้ดี.....

3. มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ.....

4. ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง.....

5. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ.....

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความถูกต้อง		
		ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
6.	ให้เกียรติยกย่องชมเชยผู้ที่ควรยกย่องได้ อย่างเหมาะสม.....	.....	.....	.....
7.	มีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง..	.....	.....	.....
8.	มีความเป็นกันเองและห่วงใยผู้ร่วมงานเสมอหน้ากัน	.....	.....	.....
9.	มีวาจาไพเราะ สามารถพูดโน้มน้าวหรือ แสดงเหตุผลเป็นที่น่าศรัทธา.....	.....	.....	.....
10.	เป็นคนสุภาพอ่อนน้อมมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถปรับตัวเข้ากับคนทุกระดับได้.....	.....	.....	.....
11.	มีความเมตตา กรุณา ชอบช่วยเหลือผู้อื่น.....	.....	.....	.....
12.	สามารถเป็นแบบอย่างในการสร้างพื้นฐาน การประหยัด การพึ่งพาตนเองให้แก่ผู้ร่วมงานและ นักเรียนได้.....	.....	.....	.....
13.	มีความโอบอ้อมอารีต่อผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป...	.....	.....	.....
14.	มีความซื่อสัตย์สุจริตต้องงานในหน้าที่.....	.....	.....	.....
15.	มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคน.....	.....	.....	.....
16.	เป็นคนตรงต่อเวลา.....	.....	.....	.....
17.	มีการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ อย่างฉับพลัน.....	.....	.....	.....
18.	มีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ และกล้า รับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ.....	.....	.....	.....
19.	รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง หาก เกิดการผิดพลาด.....	.....	.....	.....

ระดับความถูกต้อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

ข้อ

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

ไม่ใช่

20. มีแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี.....
21. มีความสามารถในการหาแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ.....
22. เป็นผู้ที่เลื่อมใสในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และศรัทธาต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยสามารถนำวิธีการไปปลูกฝังให้แก่ผู้ร่วมงานและนักเรียนได้.....
23. เป็นผู้มองเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสามารถปลูกฝังให้นักเรียนปฏิบัติได้.....
24. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้.....
25. เป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและบุคคลอื่น.....
26. เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง.....
27. ผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน.....
28. ต้องมีความใกล้ชิดและเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานและนักเรียนจนเกิดบรรยากาศอบอุ่นขึ้นในโรงเรียน.....
29. พยายามส่งเสริมและให้กำลังใจแก่นักเรียน ครู และบุคลากรอื่นในขณะปฏิบัติกิจกรรมพิเศษอยู่เสมอ.....
30. มีความเอาใจใส่ในเรื่องสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียนและบุคลากรอยู่เสมอพร้อมทั้งหาวิธีการที่จะส่งเสริมให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตให้ดียิ่งขึ้น .....

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความถูกต้อง		
		ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
	ข. <u>คุณสมบัติด้านวิชาชีพ</u>			
1.	มีความรู้อย่างน้อยปริญญาดรี.....	.....	.....	.....
2.	มีความรอบรู้เรื่องสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และติดตามความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ.....	.....	.....	.....
3.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบการบริหาร การศึกษานโยบายการศึกษาของชาติ และ การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม.....	.....	.....	.....
4.	มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยา พัฒนาการและการแนะแนวเป็นอย่างดี.....	.....	.....	.....
5.	มีความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงานและ ประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....	.....	.....	.....
6.	ส่งเสริมและให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ครูให้มากที่สุด.....	.....	.....	.....
7.	มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนโยบายและเป้าหมาย ของการจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี.....	.....	.....	.....
8.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรของ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี และ สามารถนิเทศก์ให้แก่ครูได้.....	.....	.....	.....
9.	ต้องสัมผัสกับสภาพท้องถิ่นและสภาพครอบครัวของ นักเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามสมควร.....	.....	.....	.....
10.	ต้องเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาแล้ว อย่างน้อย 5 ปี.....	.....	.....	.....

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความถูกต้อง		
		ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
11.	ต้องมีประสบการณ์ทางการบริหารโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์หรือผ่านการอบรมหลักสูตรทาง ด้านการบริหารมาก่อน.....	.....	.....	.....
12.	สามารถนำประสบการณ์ทางการบริหาร มา บริหารงานให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อย่าง มีประสิทธิภาพ.....	.....	.....	.....
13.	มีความรู้และแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับงานธุรการการเงิน และการพัสดุ.....	.....	.....	.....
14.	มีความรู้ความสามารถในเรื่องการวางแผนและ การจัดทำงบประมาณ.....	.....	.....	.....
15.	รู้จักนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ ในการบริหารงาน.....	.....	.....	.....
16.	มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีให้ เกิดขึ้นในหน่วยงาน.....	.....	.....	.....
17.	เปิดโอกาสให้ผู้ทำงานบกพร่องได้ทำงาน แก้ตัวใหม่.....	.....	.....	.....
18.	สามารถเสริมสร้างผู้ร่วมงานและนักเรียนให้มี คุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม.....	.....	.....	.....
19.	มีความสามารถในการใช้คนให้ถูกกับงาน และ สร้างบรรยากาศให้บุคลากรในโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ได้ทำงานอย่างเต็มที่.....	.....	.....	.....
20.	สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์งานได้อย่าง มีประสิทธิภาพ.....	.....	.....	.....

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความถูกต้อง		
		ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
21.	ต้อง ไม่ตำหนิติเตียนผู้ร่วมงานต่อหน้าผู้อื่น.....	.....	.....	.....
22.	มีความสามารถในการ ติดตาม ควบคุมและ กำกับงานให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของ การจัดการศึกษาสงเคราะห์.....	.....	.....	.....
23.	การสั่งงานมีความชัดเจนไม่คลุมเครือ ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง.....	.....	.....	.....
24.	มีความสามารถในการบริหารงานบุคลากรและ การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์.....	.....	.....	.....
25.	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ได้ก้าวหน้าตามโอกาสอันควร.....	.....	.....	.....
26.	รู้จักสอนงานและพัฒนาทักษะในการทำงานของ บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่เสมอ.....	.....	.....	.....
27.	สามารถนำความขัดแย้งมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในทางสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....
28.	มีความสามารถในการประสานงานกับบุคลากร ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และหน่วยงานอื่น ได้เป็นอย่างดี.....	.....	.....	.....
29	สามารถประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน และจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ศึกษาสงเคราะห์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง.....	.....	.....	.....

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความถูกต้อง		
		ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่
30.	สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและสามารถ ดึงชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ได้อย่างสม่ำเสมอ.....			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คุณลักษณะด้านส่วนตัว

- 1 _____
- 2 _____

คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

- 1 _____
- 2 _____

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบสอบถามประกอบงานวิจัยเรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามทัศนะของ
ครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในฐานะที่ท่านได้ทำงานใกล้ชิดกับผู้บริหารโดยตรง กรุณาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร ตามที่ท่านต้องการให้พึงมี เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ต่อไป ขอท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

2. การตอบแบบสอบถามชุดนี้ ไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่ ตำแหน่งและหน่วยงานของท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านเป็นความลับ โดยจะนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น จึงขอความกรุณาให้ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน

3. การตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน แต่ละตอนมีลักษณะแตกต่างกัน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน [ ] หน้าข้อความที่เป็นจริงสำหรับท่าน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ตามความคิดเห็นของท่าน โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่กำหนดให้ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพิ่มเติม หากท่านคิดเห็นว่าควรเพิ่มเติมจากแบบสอบถามในตอนที่ 2

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม

นายสุชิน บุญพร้อม

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน [ ] ที่กำหนดให้ ให้ตรงกับความเป็นจริง

ข้อ 1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศ

[ ] ชาย

[ ] หญิง

ข้อ 2. ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิ

[ ] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[ ] ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ข้อ 3. ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

[ ] ไม่เกิน 10 ปี

[ ] เกิน 10 ปี

ตอนที่ 2 ให้ท่านอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างรอบคอบและพิจารณาว่าท่านมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมากน้อยเพียงไรแล้วกาเครื่องหมาย / ลงใน ช่องว่างของแต่ละข้อ เพียง 1 แห่ง ดังตัวอย่าง

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	มีความมานะ อดสาหัส อดทน.....	.....	.....	.....	.....	.....
00	รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....

โปรดพิจารณาว่าท่านมีความต้องการคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงไร แล้วกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างเพียง 1 แห่ง

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ก. <u>คุณลักษณะด้านส่วนตัว</u>					
1.	เป็นผู้ที่แต่งกายสะอาด เรียบร้อยและปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ.....					
2.	มีความสุข รอบคอบ และเก็บความรู้สึกได้ดี.....					
3.	มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ.....					
4.	ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง.....					
5.	มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ.....					
6.	ให้เกียรติยกย่องชมเชยผู้ที่ควรยกย่องได้อย่างเหมาะสม.....					
7.	มีความจริงใจกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง..					
8.	มีความเป็นกันเองและทวงโยผู้ร่วมงานเสมอหน้ากัน					
9.	มีวาจาไพเราะ สามารถพูดโน้มน้าวหรือแสดงเหตุผลเป็นที่น่าศรัทธา.....					
10.	เป็นคนสุภาพอ่อนน้อมมีมนุษยสัมพันธ์ดีสามารถปรับตัวเข้ากับคนทุกระดับได้.....					
11.	มีความเมตตา กรุณา ชอบช่วยเหลือผู้อื่น.....					
12.	สามารถเป็นแบบอย่างในการสร้างพื้นฐานการประหยัด การพึ่งพาตนเองให้แก่ผู้ร่วมงานและนักเรียนได้.....					

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
13.	มีความโอปอ้อมอารีต่อผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป...	.....	.....	.....	.....	.....
14.	มีความซื่อสัตย์สุจริตต่องานในหน้าที่.....	.....	.....	.....	.....	.....
15.	มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคน.....	.....	.....	.....	.....	.....
16.	เป็นคนตรงต่อเวลา.....	.....	.....	.....	.....	.....
17.	มีการตัดสินใจที่ดีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ อย่างฉับพลัน.....	.....	.....	.....	.....	.....
18.	มีความกล้าที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆ และกล้า รับผิดชอบงานด้วยความมั่นใจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
19.	รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง หาก เกิดการผิดพลาด.....	.....	.....	.....	.....	.....
20.	มีแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงานที่ก่อให้เกิด เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี.....	.....	.....	.....	.....	.....
21.	มีความสามารถในการหาแนวทางแก้ปัญหา ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
22.	เป็นผู้ที่เลื่อมใสในสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และศรัทธาต่อการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย โดยสามารถนำวิธีการไป ปลูกฝังให้แก่ผู้ร่วมงานและนักเรียนได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
23.	เป็นผู้มองเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และสามารถปลูกฝังให้นักเรียนปฏิบัติได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
24.	เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมได้....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
25.	เป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและ บุคคลอื่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
26.	เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นและเข้าใจในสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง.....	.....	.....	.....	.....	.....
27.	ผู้บริหารต้องพักอาศัยอยู่ประจำในบริเวณโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
28.	ต้องมีความใกล้ชิดและเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานและ นักเรียนจนเกิดบรรยากาศอบอุ่นขึ้นในโรงเรียน..	.....	.....	.....	.....	.....
29.	พยายามส่งเสริมและให้กำลังใจแก่นักเรียน ครู และบุคลากรอื่นในขณะปฏิบัติกิจกรรมพิเศษอยู่เสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
30.	มีความเอาใจใส่ในเรื่องสุขภาพกาย สุขภาพจิต ของนักเรียนและบุคลากรอยู่เสมอพร้อมทั้งหาวิธี การที่จะส่งเสริมให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตให้ดี ยิ่งขึ้น.....	.....	.....	.....	.....	.....
ข. คุณลักษณะด้านวิชาชีพ						
1.	มีความรู้อย่างน้อยปริญญาตรี.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.	มีความรอบรู้เรื่องสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และติดตามความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ..	.....	.....	.....	.....	.....
3.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบการบริหาร การศึกษานโยบายการศึกษาของชาติ และ การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม.....	.....	.....	.....	.....	.....
4.	มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการศึกษา จิตวิทยา พัฒนาการและการแนะแนวเป็นอย่างดี.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.	มีความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงานและประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ.	.....	.....	.....	.....	.....
6.	ส่งเสริมและให้เสรีภาพทางวิชาการแก่ครูให้มากที่สุด	.....	.....	.....	.....	.....
7.	มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนโยบายและเป้าหมายของการจัดการศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี.....	.....	.....	.....	.....	.....
8.	มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เป็นอย่างดี และสามารถนิเทศก์ให้แก่ครูได้.....	.....	.....	.....	.....	.....
9.	ต้องสัมผัสกับสภาพท้องถิ่นและสภาพครอบครัวของนักเรียนศึกษาสงเคราะห์ตามสมควร.....	.....	.....	.....	.....	.....
10.	ต้องเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาแล้วอย่างน้อย 5 ปี.....	.....	.....	.....	.....	.....
11.	ต้องมีประสบการณ์ทางการบริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์หรือผ่านการอบรมหลักสูตรทางด้านการบริหารมาก่อน.....	.....	.....	.....	.....	.....
12.	สามารถนำประสบการณ์ทางการบริหาร มาบริหารงานให้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
13.	มีความรู้และแม่นยำในเรื่อง กฎ ระเบียบเกี่ยวกับงานธุรการการเงิน และการพัสดุ.....	.....	.....	.....	.....	.....
14.	มีความรู้ความสามารถในเรื่องการวางแผนและการจัดทำงบประมาณ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
15.	รู้จักนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ ในการบริหารงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
16.	มีความสามารถในการสร้างความสามัคคีให้ เกิดขึ้นในหน่วยงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
17.	เปิดโอกาสให้ผู้ทำงานบกพร่อง ได้ทำงาน แก้ตัวใหม่.....	.....	.....	.....	.....	.....
18.	สามารถเสริมสร้างผู้ร่วมงานและนักเรียน ให้มี คุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม.....	.....	.....	.....	.....	.....
19.	มีความสามารถในการใช้คนให้ถูกกับงาน และ สร้างบรรยากาศให้บุคลากรในโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ ได้ทำงานอย่างเต็มที่.....	.....	.....	.....	.....	.....
20.	ต้อง ไม่ตำหนิตะเยียนผู้ร่วมงานต่อหน้าผู้อื่น.....	.....	.....	.....	.....	.....
21.	สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์งาน ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ.....	.....	.....	.....	.....	.....
22.	มีความสามารถในการ ติดตาม ควบคุมและ กำกับงานให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของ การจัดการศึกษาสงเคราะห์.....	.....	.....	.....	.....	.....
23.	การสั่งงานมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง.....	.....	.....	.....	.....	.....
24.	มีความสามารถในการบริหารงานบุคลากรและ การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์..	.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25.	ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ได้ก้าวหน้าตามโอกาสอันควร.....	.....	.....	.....	.....	.....
26.	รู้จักสอนงานและพัฒนาทักษะในการทำงานของ บุคลากรในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์อยู่เสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
27.	สามารถนำความขัดแย้งมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในทางสร้างสรรค์.....	.....	.....	.....	.....	.....
28.	มีความสามารถในการประสานงานกับบุคลากร ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และหน่วยงานอื่น ได้เป็นอย่างดี.....	.....	.....	.....	.....	.....
29.	สามารถประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน และจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ศึกษาสงเคราะห์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง.....	.....	.....	.....	.....	.....
30.	สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและสามารถ ดึงชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ได้อย่างสม่ำเสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 1 โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพิ่มเติม หากท่านเห็นว่าควรเพิ่มเติมนอกจากแบบสอบถามใน
ตอนที่ 2

3.1 คุณลักษณะด้านส่วนตัว

3.1.1 _____

3.1.2 _____

3.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

3.2.1 _____

3.2.2 _____

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านให้ความร่วมมือในการกรอกข้อมูลเป็นอย่างดี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายสุชิน บุญพร้อม
เกิดวันที่	16 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2490
สถานที่เกิด	29 หมู่ 12 ตำบลบางยาง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	68/2 หมู่ 10 แขวงหลักสอง เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร 10160
สถานที่ทำงาน	กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2505	ม.6	โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย
พ.ศ. 2507	ป.กศ.	วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2512	พ.ม.	(สมัครสอบ)
พ.ศ. 2523	กศ.บ.	(วิชาเอกการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
พ.ศ. 2537-2538	กศ.ม.	(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร